

2014 m. balandžio 4 d., penktadienis

Nr. 13 (1074) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

Brangūs skaitytojai,

Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio
mums yra didelė parama.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodymuose VŠĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą
302725178.

Reikalingą formą galima užpildyti internte, Mokesčių
inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite
FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiais ir ankstesniams metais mus palaikiusiems.

3

Rolando Romoslausko veiklos sukakčiai

4

Po Birštono džiazo festivalio

Du Modernaus meno centro leidiniai

9

Iš „Kino pavasario“ dienoraščio

Lietuvos nacionaliniam simfoniniui orkestrui diriguoja Mirga Gražinytė-Tyla

D. MATVEJEVO NUOTR.

Ugnini ženklai

Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro koncertas su
Mirga Gražinyte ir Andriumi Žlabiu

Laimutė Ligeikaitė

Koncertas nacionalinėje filharmonijoje kovo 29 d. išties buvo neeilinis: dėl talentingu atlikėjų, neatsitiktinės programos koncepcijos bei netikėtū prasmingų sąsajų ir dar dėl to, kad buvo skirtas svarbaus (šiandien atrodo, jog vieno svarbiausiu) Lietuvos pasiekimo – narystės NATO – dešimtmiečiu pažymeti, o tame apsilankė Lietuvos vadovai. Buvo netgi spėliojančiu, ko didžioji dalis publikos veršis labiausiai: pasiklausyti kaskart žavinčio pianisto Andriaus Žlabio? Susipažinti su talentingu jauna dirigente Mirga Gražinytė-Tyla, sulaukusia rimto pripažinimo Vokietijoje ir Austrijoje? Išgirsti legendinį Ludwigo van Beethoveno Penktąj simfoniją? Ar iš naujo išgirsti vienos įdomiausią simfoninės muzikos kūrėjų Ramintos Šerkšnytės opusą „Ugnys“? Dėl tiek daug rimtų priežasčių salė buvo sausakimša.

Prie nacionalinio simfoninio orkestro dirigento pulto pirmą kartą stojo smulkutė mergaičiukė, dėl sa-

vo asmenybės ir talento žavesio pakitusi iprastą, pašaliniams nematomą scenos pasaulį į kitą: kasdienybė į šventę, įtarumą į atsišvrimą, įtampą į šypsena. Ir taip nutiesė keilią kartu su orkestro muzikantais išbandyti savas koncepcijas ir būti suprastai. Kad nuoširdus atsidavimas muzikai suprantamas visur, byloja ir M. Gražinytės daugkartiniai laimėjimai Europos dirigentų konkursuose, dirigavimas vienam geriausiu pasaulioje Los Andželo filharmonijos orkestrui ir solidūs karjeros pasiekimai: 2013–2014 m. koncertų sezono ji eina pirmojo kapelmeisterio pareigas Berno operos teatre (prieš tai buvo kapelmeisterė Heidelbergo teatre), o šiemet paskirta Zalcburgo operos teatro pagrindine dirigente (šioms pareigoms lietuvių buvo atrinkta net iš 180 rimtų pretendentų). Tad, dar kartą patvirtinus taisykle, kad savam krašte pranašu nebūsi, M. Gražinytė jau pirmais mostais pakvietė įtempti ausis ir nusiteikti išgirsti kažką naują.

Retai pamatysi tokią talentingu atlikėjų koncentraciją, kaip tai nu-

tiko skambant Johanneo Brahms Koncertui fortepijonui ir orkestrui Nr. 1 d-moll, op.15. Galbūt tik tokie muzikantai kaip Andrius Žlabys ir Mirga Gražinytė ir gali pateikti ši sudėtingą, gilią ir kartu jaunavišką J. Brahmo kūrinį? Atlikėjai pripažino klasikinę kūrinio manierą, bet tris koncerto dalis traktavo romantiniu žvilgsniu: lyg tris skirtingus paveikslus (dramatizmas, lyrika, virtuozizumas), tris charakterius, tris stichijas. Pirmoje dalyje (*Maestoso*) siekta perteikti muzikos dramatizmą, dinamikos, faktūros reljefą. A. Žlabys kaip visada demonstravo muzikavimo laisvę, lengvą kvėpavimą. Tačiau fortepijonas vis dėlto vedė orkestra, kuriame kickvieno instrumento soliniai momentai buvo išgyventi individualiai, raiškiai. Tieša, kadangi nemažai reikšmingų tematinijų epizodų Brahmsas skyrė pučiamiesiams, šis kūrinys yra gana neparankus mūsų orkestrams, nes pučiamieji (ypač variniai) ne vi suomet demonstruoja stabilumą,

NUKELTA | 2 PSL.

Ugninių ženklai

ATKELTA IŠ 1 PSL.

pasitaiko slystelėjimui. Bet ši vakarą jū išgirdau kaip niekad mažai. Ypač efektingai nuskambėjo I dalies finalas, kuriame buvo pasiekta labai vieningas solisto ir orkestras kvėpavimas, bendras pulsas, o pučiamieji, išigroję per pirmają dalį, labai sėkmingai išsiliejo į tolesnį bendrą muzikavimą.

Antroji dalis (*Adagio*) atskleidė lyrikos pasaulį. Nepamenu, kada paskutinį kartą orkestras *tutti* buvo išgavęs tokį *pianissimo*? Tylieji epi-zodai (orkestro su solistu) čia igavo ir atspalvius – skambėjo tarsi apgaubti permatomu šydu. Šioje lyrinėje dalyje užsimenzgė gražus fortepijono ir varinių pučiamųjų dialogas, orkestrui sudarant ir foną, ir labai nuoskliai auginant tematinės bei dinamines „atšakas“. Nepaprastai jautrus solisto *piano* tapo giliu atsispypimo tašku orkestrui, perimančiam tematiką ir išplėtojančiam subtilias dinamines bangas. Trečioje dalyje (*Rondo: Allegro non troppo*) vyravo virtuozinė solisto ir orkestro medžiaga, o efektingai fuga dirigentė drasių pasirinko greitą tempą. Nei orkestras, nei juolab solistas joje nesuklupo.

Kūrinyje yra daug solo fortepijoninių vietų, kuriose A. Žlabys vėlgi atskleidė savo asmenybę, skonį, pajautą. Ypač šiltai nuskambėjo ir jo solo bisas – Brahms *Intermezzo*, op. 118, Nr. 2 A-dur. Šiart pajutau dar vieną fenomeno bruožą. A. Žlabys yra tas pianistas, kuris leidžia klausytojui laisvai kvėpuoti, neužvaiko savo virtuoziškumu (vis daugėja tuo besipuukojančiu atlikėju), neslegia perdėm sunkiaisiais išmystymais, nežeidžia pernelyg skausminga išraiška. Jo klausantis tiesiog gera su juo kvėpuoti, kartu džiaugtis muzikos grožiu, sekti paskui ir svajoti.

Kitas intriguojantis koncerto įvykis nutiko po pertraukos. Pirmą kartą Vilniuje buvo pakartotas savočias kūrinių diptikas, kuris skambėjo prieš porą metų Miunchene, Bavarijos radio simfoniniam orkestrui atlikus Ramintos Šerkšnytės simfoninį kūrinių „Ugnys“ ir Ludwigo van Beethoveno Penktąjį simfoniją.

Andrius Žlabys

D. MATVEJEVO NUOTRAUKOS

Kūrinį R. Šerkšnytei užsakė dirigentas Marisas Jansonas, kurio sumanytame koncertų cikle – visų Beethoveno simfonijų atlikimai – prieš simfonijas suskamba po vieną šiuolaikinio kompozitoriaus kūrinių. Žinodama, kad greta skambės Beethoveno Penktąja, kompozitorė, improvizuodama prie fortepijono, pasirinko kelis šios simfonijos motyvus (svarbiausias – keturių garsų pradinis motyvas, populiarai vadintamas „likimo“), kurie tapo naujosių kompozicijos pagrindu.

Kūrinyje „Ugnys“ R. Šerkšnytei pavyko pasiekti jungtį tarp Beethoveno medžiagos ir kompozitorės jau anksčiau sumanytos koncepcijos su ugnies reikšmėmis (autorė kuria simfoninių kūrinių seriją, kurių pavadinimai tiesiogiai susiję su gamtos stichiomis). Kūrinyje įpintos ir

psychologinės, žmogiškos temos: išsekimas („perdegimas“), depresijos forma, aistros. „Šiame kontekste aš pergalvoju asmeninę Beethoveno gyvenimo situaciją, jam rašant Penktąjį simfoniją – jaučiant neišvengiamai artėjantį kurtumą. Šis žmogus turėjo iškentėti nepaprastą vidinį spaudimą, greta to buvo troškimas kurti toliau“, – yra sakiusi autorė, pasirinkusi rašyti dramatišką, vis didžiančios vidinės įtampos muziką.

Premjeroje Miunchene (2012 m.) „Ugnys“ buvo puikiai atliktos minėto Bavarijos radio simfoninio orkestro (dirigavo Marisas Jansons) ir publikos bei kritikos suteiktos itin palankiai (beje, pernai kūrinių išleistas Bavarijos radio leidyklos „BR-Klassik“ šešių kompaktinių plokštelių rinkinysje „Beethoven – The Symphonies and Reflections“).

Deja, tų pačių metų „Gaidos“ festivalyje, Vilniuje, kūriniu atlikimas su Nacionaliniu simfoniniu orkestru nepavyko: dirigentas Rolandas Freisitzeris neįsigilino į kūrinių

idėjų ir neperteikė nuoseklios motyvo formavimosi logikos, nepadėjo ir atsitiktinis kūriniu kontekstas. Todėl šiart buvo labai smalsu, ar tam pačiam orkestrui, diriguojamam koncepcija perpratusis žmogaus ir dar sugretinus su Beethoveno Penktąja, pavyks pasiekti tą sėkmingą „Miuncheno efektą“? Paslaptingą ir tyla kūriniu pradžią M. Gražinytė traktavo ryškiau,

Trečiosios dalių (*Scherzo: Allegro*) maršo ritmai yra grįsti likimo motyvo elementais. Jie skambėjo kur kas ryžtingiai ir įnešė nerimo bei artėjančios kovos nuotaiką. Galbūt čia dirigentė akivaizdžiausiai atsigrežė į kurstančio Beetho-

Mirga Gražinytė ir Andrius Žlabys

garsiau, o dinaminiai šuorai buvo netgi raiškesni nei ankstesni atlikimų (Bavarijos atlikimą girdėjau iš įrašų). Šiame kūrinyje (kaip ir kituose koncerto kūriniuose) išryškėjo dirigentės gebėjimas labai nuosekliai išdėstyti dinaminį reljefą, kad jis skambėtų raiškiai, logiškai, pamatuotai. Antrajai kūriniu daliai (pereinama *attacca* principu), kurioje išsiėlsta motyvo elementai, buvo pasirinktas itin greitas tempas, kurį orkestras įveikė be problemų, dar spėdamas išryškinti atskirų tembų potėpius, nors variniai surdinomis per daug „iššūko“. Dirigentė labai meistriškai ir logiškai užaugino įtampą iki kulminacinio „likimo“ motyvo suskambėjimo ir, sakyčiau, kūriniu kulminaciją interpretavo sekmingiausiai iš girdėtų – kaip ryškų galutinį tašką, dar paryškinama jų papildomu „iškvėpimu“.

Po „Ugnii“ skambėjo L. van Beethoveno Penktąjį simfoniją, kurios atlikimas visuomet yra iššūkis ir dirigentams, ir orkestrams – jau nuo pirmųjų taktų galima atskirti, ko bus verta dirigento interpretacija. Pirmieji M. Gražinytės mostai ir suskambėjęs „likimo motyvas“ iš kar-

Grafomanijos legitimacija

„Auksinių scenos kryžių“ geriausiai metų režisierių teatrologų komisija šiemet skyrė Tadeuszo Slobodziane-ko „Mūsų klasę“ Lietuvos nacionaliniame dramos teatre pastačiusi Yanai Ross, ir tai nori nenori verčia kelti klausimą apie teatro kritikos profesinių prestižų bei atsakomybės. Komisijos sprendimas – tai ne pavienio kritiko nuomonė, ne jo subjektivios simpatijos ar antipatijos, tai oficialus valstybinis įvertinimas, kuriuo galima mojoti kaip pergalės vėliava.

Net jei nebūtų akivaizdžiai vertesni pretendentų, net jei kūrybinis metų derlius būtų ir nieko nevertas, apie „Mūsų klasės“ režisierų kalbėti apskritai netenkta. Nebent komisijos nariai atsiribojo nuo pje-

cios (ką jau kalbėti apie empatiją). Toki triuką gali toleruoti tik jokių vertybinių kriterijų nepaliesta visuomenė. Užuot skatinusi susimąstyti, „Mūsų klasę“ redukuoja puikiai pjesei ir nepaprastai svarbią temą iki estrados teatro, tvirkindama kriznančią publiką.

Vizuomeninė, pilietinė teatro pa-skirtis yra seniai užmiršta reliktinė sąvoka, vis dėlto profesionalė teatrorologija turėtų ją retkarčiais atsiminti. Bent jau kvestionuodama kai kuriuos „ribų peržengimus“. Bet, matyt, ir teatrorologija vadovaujasi savos visuomenės (ir publikos) vertybinių kriterijais.

LINAS VILDŽIŪNAS

Kūrybinė bendrystė

Rolando Romoslausko kūrybinės veiklos sukakčiai

Laimutė Ligeikaitė

Svarbus kūrybinio muzikos pasaulio gyvybingumo veiksny visuomet buvo ir yra atlikėjų iniciatyva. Ypač tokia iniciatyva yra grįstos naujų lietuviškų kūrinii suskambėjimo galimybės. Antai žinomas altininkas Rolandas Romoslauskas yra daugelio lietuviškų kamerinių kūrinii, kuriuos groja kartu su savo vadovaujamu kameriniu ansambliu „Vilniaus arsenalas“, premjeru atlikėjas, iniciavęs ne vieno naujo kūriniu atsiradimą ir jo sklidą, įamžinęs juos kompaktinėse plokštelių. Savo kūrybinės veiklos 30-mečiu skirtam koncertui R. Romoslauskas kartu su Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru (kurio altu grupės koncertmeisteris yra) inicijavo stambaus nacionalinio kūrinių gimimą. Kovo 28 d. Kongresų rūmuose vykusi simfoninės muzikos koncertą, kuriame skambėjo gražiausi romantiniai alto ir orkestro muzikos opusai, papuošė Zitos Bružaitės Koncerto altui ir simfoniniams orkestrui „Pabudimas“ premjera. Šiai kompozitorei kūrinių patikėtas neatsitiktinai: autorės stilistika R. Romoslauskui puikių pažystamai, atlikėjas yra gricėjau penkis Z. Bružaitės kamerinius kūrinius (tai dvi „Soneto“ versijos, „Aurora“, „Aria“, „Sudie“), autorė visuomet suteikia erdvės atlikėjų meistriškumui atskleisti, įpina naujų, intriguojančių idėjų.

Anonsai

Festivalis „Sugržimai“ surengs 20 koncertų

Balandžio 10 d. prasidės Lietuvos muzikų rėmimo fondo rengiamas XVI tarptautinis muzikos festivalis „Sugržimai“. Klausytojų laukia 20 koncertų, juose dalyvauja 53 atlikėjai iš 3 ansambliai. Bent trumpam i Lietuvą sugrįž 22 svetar gvenantys ar studijuojantys lietuvių, atvyks 5 jų kolegų užsieniečiai. Šiemet sulaukime svečių iš 11 šalių.

Pirmame konerte pasirodys du muzikai, šiuo metu studijuojantys Mančesterio Šiaurės karališkajame muzikos koledže (Didžioji Britanija): pianistas Ugnius Pauliukonis ir eufonininkas Algirdas Matonis. 2012 m. Ugnius tapo Branto tarptautinio pianistų konkursu Birmingame laureatu, o 2013 m. buvo vienintelis studentas, pelnęs auksą medalį koledžo organizuotame konkurse. Algirdas Matonis 2013 m. tapo „Foden's Solo“ konkursu nugalėtoju ir yra pakviestas groti solo prestižiniame Erno Kellerio festivalyje Sidnėjue (Australija).

Du koncertus surengs šiuo metu Paryžiuje gvenantys pianistas ir kompozitorius, tarptautinių konkursų laureatas, Maskvos Gnesinų muzikos akademijos absolventas Denisolas Grockis. Dar vienas fortepijono muzikos astostas, keturiolikos tarptautinių ir respublikinių konkursų laureatas Aretas Botyriū – Londono Purcello muzikos mokyk-

Noris pagirti ir Valstybinį simfoninį orkestrą, vadovaujamą Gintaro Rinkevičiaus, kad jie savo repertuaru sugeba suderinti ir „kasini“ populiarios romantinės muzikos repertuarą, ir monumentalius opusus (tai visu Gustavo Mahlerio simfonijų ciklas, devintųjų simfonijų atlirkimas ir neseniai orkestro 25-mečiu pagriežta grandiozinė Beethoveno Devintoji bei kiti pavyzdžiai), ir ypač džiugu, jog įtraukia šiuolaikinių lietuvių kompozitorius kūrinius (pavyzdžiu, premjeromis tradiciškai pradeda „Gaidos“ festivali). Tiesa, pastebėjau, kad G. Rinkevičius pats itin retai diriguoja lietuviškus kūrinius, savo pultą užleisdamas kolegomis iš Lietuvos bei užsienio. Tad ir šio koncerto programai dirigavo Martynas Staškus, dar spėjantių rengti spektaklių pastatymus su LNOBT orkestru ir sekminėtai vadovauti M.K. Čiurlionio meninės mokyklos bei Lietuvos muzikos ir teatro akademijos simfoniniams orkestrams.

Zitos Bružaitės kūrinių „Pabudimas“ iškart padvelkė gaivumą ir nė iš tolo nepriminė moderniajai muzikai primetamo konstruktyvumo ar sudėtingumo. Autorė kūrinių apibūdino taip: „Ne sonoriniai skambesiai, skirtinti garso išgavimo būdai ar šaltiniai, žymintys modernistinį skambesį, yra šio kūrinių pamatas, o šokančio, mąslaus arba dainuojančio alto ir orkestro vienovė, tri-

nanti akademinių bei lengvesnių žanru ribas. Kūrinių pobūdį nulėmė ne tik sužinotas koncerto kontekstas – alto ir simfoninės muzikos aukso fondas (Bruchas, Enescu, Brahmsas), bet ir iš seniai susiformavęs mano braižas, dažniausiai bylojantis apie tų ribų suartinimą, per jį pasireiškančias koncertiskumo savybes, tarsi filmo kadrai kūrinių fragmentų niuansuotę. Norėčiau, kad klausytojai nespręstu pavadinimo rebus, tik kiekvienas trumpai panirytų į tekančią garsų magmą, o kūrinių pabaigoje ramiai iš jos pabustų. Pagaliau, kas yra tikra ir kas yra sapanas? Tarsi dvi realybės, kuriose kartais susipainioja – kuri iš jų sapanas, o kuri – gvenimas.“

Kūrinių audinys išradinai grįstas ostinatiniais ritminiais ir melodiniiais raštais, ornamentais, figūracijomis. Išnaudoti įvairiausi tembrai, plati pučiamųjų amplitudė. Pagrindinis he-rojus – R. Romoslauskas traktuoja kaip įtaigaus dialogo su orkestru, intymaus pokalbio su fleita ir arfa dalyvis, čia barokiškai vingrus, čia asketiškas. Muzikos skambesij nuskaidrino lengvosios muzikos prieskonai, epizodiškai buvo jaučiamas ir muzikos filmui stilistika. Argi sapanas – tai ne filmas? Pabaigoje viskas staiga išnyko, tarsi išgaravo. Pabudimas? Kai orkestras ši kūrinių „sigros“ ir pajus dar didesnę improvizacinei laisvę (juk atliekant lengvuosius žanrus, būtent šis kolektyvas turi dau-

los auklėtinis, nuo 2013 m. studijuojaja Karališkojoje muzikos akademijoje Londone. Jis muzikuos drauge su smuikininku J. Ivanova.

Smuikininkė Rolanda Ginkutė nuo 2010 m. studijuoja Vokietijoje, Kelno aukštojoje muzikos ir šokio mokykloje. 2012 m. Rolanda tapo K. Lipinsko ir H. Wieniawskio tarptautinio smuikininkų konkursu laureate. Smuikininkė yra koncertavusi su kameriniu orkestru, „Maskvos virtuozai“, Lietuvos kameriniu orkestru, Kauno simfoniniu orkestru, Šv. Kristoforo ir Maskvos kamerinių orkestrais. 2004 m. jai suteiktas Karalienės Mortos laureatės vardas.

Altininkė Augusta Romaškevičiūtė koncertuos su savo kolegomis – pianiste iš Japonijos Mizuka Kano ir obojininku iš Portugalijos Luciano Manueliu Marquesu Cruzu. A. Romaškevičiūtė – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos (prof. P. Radzevičiaus alto kl.) absolventė. Studijas tęsė Berlyno menų universitetu, šiuo metu yra Felixo Mendelssohno akademijos Leipeige magistrantė, Mendelssohno konkursu Berlyne laimėtoja.

Violončelininkas Robertas Grodas – respublikinių ir tarptautinių konkursų laureatas, B. Dvariono dešimtmetyčių muzikos mokyklos auklėtinis. Nuo 2010 m. Robertas studijuoja Maskvos P. Čaikovskio konservatorijoje. Koncerete jam talkinas tos pačios konservatorijos auklėtinis, įvairių tarptautinių konkursų ir festivalių laureatas, azerbaidžaničias

smuikininkas Anaras Seyidovas bei šiuo metu Maskvoje gvenantį pianistę Emilią Budžemaitę – tarpautinių konkursų Čekijoje, Prancūzijoje, Italijoje laureatė, 2004–2005 m. pagal „Erazmus“ programą studijavusi Portugalijoje, Lisabonos aukštojoje muzikos mokykloje.

Festivali nuspalvinių seserų Daunyčių – Joanos, Vitos Marijos, Eleinos ir Kotrynos Ugnės ansamblis „Regnum musicale“. Visos muzikantės yra tarptautinių konkursų laureatės bei Grand Prix laimėtojos. Šiaisiai metais IV tarptautiniame kamerinių ansamblų su arfa konkurse Madride (Ispanija) „Regnum musicale“ pelnė I vietą, 2013 m. surengė koncertų ciklą JAV, dalyvavo klasičinės muzikos festivalyje Ženevoje (Šveicarija). Šis koncertas rengiamas naujoje festivaliu erdvėje – LDK valdovų rūmuose. Menės skambės ne tik muzika, bet ir Vaidoto Daunio eilės, kurias skaitys aktorius Petras Venslovas.

Saksofonininkė Rusnė Mikiškaitė yra LMFTA absolventė. Su Europos saksofonininkų ansambliu (vardinamu Europos ambasadoriais) Rusnė koncertavo įvairiose Europos šalyse. Šiuo metu ji tėsiai magistro studijas Utrechtu konservatorijoje (Olandija), kur koncertuoja su „ArtEZ/HKU“ saksofonininkų orkestru, bigbendu, įvairiai ansambliais bei pianistu Thijnu Vermeulenu, jis bus iš „Sugržimų“ festivalio svečias.

Kaip ir kasmet, festivalyje išgirsime būrių dainininkų. Vilniuje ir gim-

Altininkas Rolandas Romoslauskas

(orkestrui aranžavo Vladimiras Konstantinovas), atvėrė visą puikios solisto technikos potencialą. Kaip žinia, rumunų kompozitorius G. Enescu buvo ir alto profesorius, tad meistras meistrą suprato – parankus kūrinių išskleidė visas prasmes.

„Pabudimas“ tikrai neįskirto iš bendro programos konteksto, o įnešė šiuolaikinės įvairovės į romantišką muzikavimo tradiciją grįstų kūrinių puokštę. R. Romoslauskas šią „muzikinio jubiliejaus“ puokštę įteikė klausytojams, paskirdamas jiems jaudinančius, laiko patikrintus alto repertuaro opusus.

Abejingu nepalieka Maxo Bricho muzika ir juolab populiarusias jo kūrinių „Kol Nidrei“ („Popietinė malda“) violončeliui orkestrui. Išgirdome versiją altui ir orkestrui, kurioje altas gražiai, lygiai frazavo, tarsi „giedojo“, subtiliai pertiekdamas dinamikos niuansus. Kita vertus, bent jau aš šiame kūrinyje esu pripratusi prie violončelės tembro sodrumo, tad jo, kaip ir gilesnės pajautos, man siek tiek pritrūko. Užtat George'o Enescu Koncertinė pjesė altui ir fortepijonui, op. 12

tuosiuse Šiauliųose koncertuos nuo 1996 m. Vokietijoje gvenantis ir Bonos operos teatre dainuojančios Algīs Lunksi (baritonas). Jam talkinas S. Vaiciulionio vadovaujamas kamerinis ansamblis „Ars vivo“ ir pianistas Aleksandras Vizbaras.

Gegužės 6 d. Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje dainuos Romanas Kudrišovas (baritonas), studijavęs Karališkajame Velslo muzikos ir dramos koledže (D. Britanija), Hamburgo aukštojoje muzikos ir teatro mokykloje. Nuo 2008 m. Romanas nuolat kviečiamas į Šlēzvigo-Holsteino muzikos festivalį (Vokietija), yra koncertavęs Liuksemburgo, Prahos, Sankt Peterburgo, Tokijo, Singapūro, Pekino koncertų salėse, operos teatruse. 2011–2012 m. Y. Menuhino fondo remiamas, Vokietijoje atliko per 20 rečitalių. Drauge su R. Kudrišovu koncertuos Hamburgo aukštostos muzikos ir teatro mokyklos profesorė dažnai sutinkama Lietuvoje. Ji – Lietuvos kompozitorų sąjungos garbėnarė, išleidusi knygą apie lietuvių šiuolaikinę muziką. Dirba pedagoginių darbų Berlyne, Hamburge, daug koncertuoja.

Jau tradicija tapo ir kamerinių festivalių vakarai, bei koncertai kituose Lietuvos miestuose. Šiame festivalyje įvyks neakivaizdinė pažintis su kompozitoriumi, vargonininku ir chorvedžiu Stasiu Sližiu, alytiškiai turės galimybę pasiklausyti legendinio Lietuvos tenoro Virgilijaus Noreikos, smuikininko Dainiaus Puodžiuko, o Vilniaus arkatedroje bazilikos festivalių užbaigus vargonininkė Irena Budrytė-Kummer, Dresdeno aukštostos bažnytinės muzikos mokyklos dėstytoja, Dresdeno Dievo Motinos bažnyčios (Frauenkirche) vargonininkė.

LMRF INF.

Džiazas, krokai ir orkestras

Skaidrūs prisiminimai po Birštono džiazo festivalio

Algirdas Klovė

Kiekvienas Lietuvoje gyvenantis ir bent kiek muzika besidomintis žmogus žino, kiek svarbus mūsų kultūrai yra Birštono džiazo festivalis. Šis jau trisdešimt šešerių metus suskaičiavęs tarptautinis, bet labiausiai į lietuvišką džiazą orientuotas festivalis yra mūsų džiazinės kultūros veidrodis, lopšys iš židinys, prie kurio gimbė ir užaugo praktiškai visi šio žanro Lietuvos muzikantai ir kompozitoriai. Visų jų kūrybos kelias yra gerai matomas būtent dėl šio renginio. Groti Birštono festivalyje kickvienam džiazo atstovui yra didžiulė garbė, malonumas ir būtinybė. Aš, negalintis save vadinti tikru džiazo muzikos atstovu, šio renginio scenoje per jo ir savo gyvenimą su skirtingais koletyvais grojau net tris kartus, o rašyt apie jį ir, dar kadaise dirbant Lietuvos radijo garsos režisieriumi, išrašinėti garsą teko dešimtis kartų. Taigi, kiekvieną kartą atvykęs į Birštono kultūros rūmus ir susitikęs su festivalio siela Zigmui Vileikiui žinau – šiemet vėl viskas bus gerai! Pats būdamas ne vieno festivalio organizatoriumi tikrai suprantu, kaip sunku, kai vėluoja Kultūros ministerijos finansinię pagalbą, bet kaip smagu, kai nickas nesako, kad jos nebus...

Ir tikrai, net pati gamta mus pasitiko šviesiai, šiltai ir šventiškai. Saulutės atokaitoje aplink kultūros centro rūmus ir Birštono savivaldybės pastatą praeidę įvairi spalviai krokai, švara ir tvarka spindintis miestas visu balsu garsiai sakė – pavasaris! Salės prieigose švietė didžiulis ekranas, paruoštas tam, kad į salę netelpantys žiūrovai ar salę ilgą laiką nebegalintys išbūti žmonės, net ir išėjė atsigaivinti, neatirūktu nuo muzikos ir įvykių scenoje. Išskirtinis šio festivalio bruožas – didžiulis dėmesys ne tik pačiai muzikai, bet ir jos pateikimo kokybei – garsui (Valdas Karpuška), šviesai (Norvydas Birulis), scenografijai (Irmė Mickevičiūtė), atributikai (Rimvydas Kepežinskis) ir kitims ypač svarbiems dalykams. Sienas puošė buvusių visų festivalių plakatai, dalyvių fotografijos ir, žinoma, fotomenininko Vytauto Suslavicius fotoprojektas „Ikalinti džiaze“, iš kurio į mus žvelgė šių metų festivalio Grand Prix laureatas Valerijus Ramoška.

Festivalį pradėjo mūsų vokalinio džiazo grandas, vokalinės lietuviškos džiazo mokyklos patriarchas, daugeliui šios muzikos nemégstančiu ir nežinančiu taip pat puikiai pažįstamas kaip kitokių dainų atlikėjas Steponas Januška. Tai buvo tikrai prasmingas ir brandus festivalio atidarymas. Steponas su savo 2006 metais suburta Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Džiazo muzikos katedros absolventų kompanija „Jazz Way“ festivalyje pažėrė pluoštą fusion muzikos, pradėdama programą, žinoma, nuo džiazo standarto. Nepriskaištinga paties

Kotryna Juodzevičiūtė

Januškos vokalinė technika ir didžiulė sceninė patirtis, išraiškingas Algio Kilio saksofonas, visu atlikėju muzikinė išmonė, profesionalumas, gera nuotaika plačiai atvėrė šių metų festivalio vartus.

Kitas scenoje pasirodės projektas „Gedas ir draugai“ dar kartą atskleidė mūsų džiazo meistrą, būgnininką Gediminą Laurinavičių ir jo bendražygįs – gerą pianistą, kompozitorių, pedagogą, džiazo žmogą Olegą Molokojevą, taip pat pedagogą, muzikos kūrėją ir atlikėją Vytauta Labutį. Visus tris jungia dar ir tai, kad jie yra Vilniaus B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos džiazo skyriaus mokytojai. Eugenijus Kanėvičius dar kartą priminė esąs

sukurtas drauge su italių saksofonininku Tommaso Tronconu, pianistu ir kompozitorium Paolu Garbinu, būgnininku Enriku Smiderle ir arménų kilmės kontrabasininku Armanu Isojanu. Žinoma, tokia pietietiška grupės sudėtis kaip ir žadėjo labai karštą džiazą, bet daugelis klausytojų jo pasigedo. Iš tikrujų muzikai grojo labai apgalvotai, skirdami daug dėmesio melodingumo ir harmonijos grožio išryškinimui. Tai buvo tvarkinga, gražiai skambanti, profesionaliai parengta muzika. Man gražiai žibėjo tikro amerikietiško džiazo etiketę.

Ketvirtame penktadienio koncerte dalyvavo daugiausia muzikantų. Išgirdome pirmą šio festivalio bigbandą (ju per visą renginį girdėjome net tris) – Vilniaus džiazo orkestrą (vadovas – Remigijus Rančys) su dainininkė Denise Fontoura, reziduojančia Estijoje ir dainuojančia brazilų muziką, bei būgnininku ir vokalistu Deodato Sigiru, persikėlusi į Skandinaviją iš Mozambiko. Tai buvo braziliškos ir afrikietiškos muzikos atspindžiai, apvilkti lietuviškomis emocijomis. Beje, grįžęs iš festivalio sekundinės vakarų per LRT kultūros kanalą pasiklausiau to paties orkestro koncerto Birštono festivalyje prieš dvejus metus su dainininkė Neda Malūnavičiute, ir man tai patiko kur kas labiau.

Pirmasis šeštadienio koncertas prasidėjo įdomiu mūsų jauniausios

listės Kotrynos Juodzevičiūtės talentu. Jos labai gražus balsas, didžiulis noras dainuoti ir jautrus mokytojos Dalios Dubietytės darbas jau daug padarė ir dar daugiau padarys. Norėtusi pabrėžti labai jautriai ir išraiškingai muzikuojantį pianistą Arūną Daunį, būgnininkus Joną Filmanavičių ir Roką Mickevičių, ir visus buvusius scenoje. Labiausiai ačiū Vytautui Labučiui, nes po šio pasirodymo viltis dėl Lietuvos džiazo ateities dar labiau sustiprėjo. Lietuvoje tikrai yra ne tik krepšinis.

Labai gaila, kad koncerto laikas smarkiai spaudė ir pianistui Dmitrijui Golovanovui buvo suteikta galimybė pagroti tik tris kompozicijas. Mane tiesiog sužavėjo vidurinioji – apie tą šalį, kuri yra kiekvieno kūrėjo širdyje, siejote, kurią kiekvienas išsivaizduoja ir kuria skirtingai. Atlikėjas dar kartą pademonstravo, koks yra jautrus ir brandus muzikas. Beje, Dmitrijus vienintelis iš tokio dielio festivalio sceną išdriso išeiti vienas. Vadinas, jis tikrai turi ką pasakyti. Būčiau jo klausės ir klausės.

Na ir pagaliau sulaukėme to, dėl ko į rytinį koncertą susirinko pilnuttelė salė žiūrovų. Kasmet Vladimiras Čekasinas Birštone pateikia ką nors naujo ir netikėto. Labiausiai netikėta ir neįtikėtina buvo tai, kad mes neįgirdome jo saksofono. Tieša, šiek tiek skambėjo jo balsas, tik dėl sintezuotų tembrinių pakitimų buvo sunku jį pažinti. Išgirdome ne mažai Vladimiro Čekasino muzikos, parašytos jaunimui, kuris ją ir atliko. Tai buvo didžiulis, gal kiek per ilgas spektaklis pagal Juditos Vaičiūnaitės poesiją (priminės jaunatvišką muzikulą), parengtas Vladimiro Čekasino vadovaujamų Vilniaus kolegijos studentų.

Dienos koncerte laukė du puikūs pasirodymai. Pirmasis – džiazo pianisto Arūno Šlausto projektas. Čia man patiko viskas, nuo kūrinio idėjos iki jo atlikimo. Pirmiausia, didžioji dalis programoje dalyvaujančių muzikantų, kaip, beje, ir pats Arūnas, turi gerą akademinį išsilavinimą. Tai smuikininkas Vytautas Mikeliūnas, violončelininkė Onutė Švabauskaitė, kontrabasininkas Jonas Paulikas. Visi jie dalyvauja daugybėje džiazo projektų, muzikinių stilistinių kombinacijų, taigi yra labai logiška ir sveikintina Šlausto idėja sujungti klasiką su džiazu, juolab kad šis buvo taip protingai suręstas, jog sunku jį ir atskirti nuo tos akademinių muzikos. Bela Bartokas (didis vengrų kompozitorius) buvo taip tvirtai ir aiškiai „atsisitęs“ greta Arūno Šlausto, kad jų muzika tiešiog negalejo neskambeti drauge. Kūrybine prasme tai buvo bena labiausiai vykš festivalio projektas.

Žinoma, kūryba yra viena, o muzikantų meistriškumas ir fantazija taip pat labai svarbu. Vien jau pasižiūrėjus į pavardes turėjo būti aišku, kad tai bus gerai. Šaunūs Skirmanto Sasnauskas, paties Arūno Šlausto, Darius Rudžio, Vytauto Mikeliūno soliniai epizodai suteikė šiai kompozicijai

nuostabū skambesį. Beje, talentingos violončelininkės įvedimas į džiazinį projektą ir jų labai gražus tembrinis derinys su smuiku irgi suteikė daug žavesio.

Dauguma klausytojų labai laukė didžiulės Dainiaus Pulausko kompozicijos „Pro et Contra“ džiazo grupei ir Kauno bigbendui. Kaip buvo rašoma festivalio lankstinuke, „tai svarbus įvykis šalies džiazo gyvenime, nes Lietuvoje retai sulaukiame originalios lietuviškos muzikos bigbenčių premjerų“.

Viskas buvo nuostabu, nors man kažkaip atrodė per daug muzikantų, per daug muzikos, viskas kaip ir nesulipo į vientišką muzikinį darinį. Aš įpratež Dainui Pulauską girdėti kiek kitokį. Norėtusi šią kompoziciją išgirsti dar kartą.

Vakarinį koncertą pradėjo italai – „Fabiana & The Sound Flowers“. Kokia jie muziką groja, buvo sunka kaip suprasti, nes beveik visi kūrinėliai gan smarkiai skyrėsi vienas nuo kito stilistika, tačiau džiazinio atspalvio tose garsos spalvose šiek tiek pritrūko. Pati Fabiana turi labai gražų balsą ir labiau domisi populiariosios muzikos žvaigždžių kūryba nei džiazu, užsiima pedagogine veikla. Be to, manęs neįtikino instrumentinė grupės sudėtis, nelimpanti prie daimininkės balso.

Liudo Mockūno novatoriškumą ir ryškumą bėgi individualų bražą neblogai žinome, o kai prie jo prisijungė dar du novatoriai skandinavai, visi jie sudarė unikalų avangardinį trio, kuris būtų visai tikėtasi festivaliu „Vilnius jazz“. Liudo Mockūno saksofonai gerai derėjo su Larso Andreaso Haugo (Norvegija) tūba ir Peterio Bruuno (Danija) mušamaisiais instrumentais.

Kęstutis Vaiginis – viena ryškiausių šiuo metu Lietuvos džiazo figūrų ne tik čia, bet ir užsienyje. Jis su talentingais instrumentininkais iš Turkijos Kaganu Yldizu (kontrabosas) ir Feriliu Odmanu (mušamieji) bei amerikiečių pianistu Davidu Berkmanu girdėjome Birštone 2012 m., o netrukus prie jų prisijungė ir rusų kilmės amerikiečių trimtininkas Alexas Sipiaginas, turbūt labiausiai žinomas kaip Michaelo Breckerio trimtininkas. Visi muzikantai išties talentingi ir universalūs. Man labai patiko ypač charakteringas būgnininkas, kontrabasininko ir pianisto ramybė, bet labiausiai žavėjo Vaiginio ir Sipiagino duetas. Tokio instrumentų tembų ir technikos susijimo seniai nebuvo girdėjęs.

Pirmasis sekundinės vakarų koncertas labai nudžiugino. Tai buvo Arkadijus Gotesmano trio, kurį sudarė pats būgnų virtuozas, Eugenijus Kanėvičius ir Juozas Kuraitis. Kanėvičius šiame festivalyje mane dar kartą sužavėjo pačiems į rankas akustinę gitarą. Niekada jo nebuvo girdėjęs grojant šiuo instrumentu. Kaip buvo pranešta, programą sudarė pačių muzikantų kom-

Alex Sipiagin (JAV)

džiazo kartos atstovu – Vilniaus B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos džiazo skyriaus moksleivių – ir jų mokytojo Vytauto Labučio pasirodymu. Pagalvojau: ak, jeigu aš būčiau turėjęs tokį mokytoją, gal ir iš manęs būtu išėjės tikras džiazo muzikantas. B. Dvariono mokykla garsėja pačiomis geriausiomis džiazinėmis tradicijomis. Jas kurti ir puoselėti dar 8-ajame praejusio amžiaus dešimtmetje pradėjo Vladimiras Čekasinas, Vladimiras Tarasovas, Viačeslavas Ganelinas. Vėliau prie jų prisijungė Olegas Molokojevas, Leonidas Šinkarenka, Gediminas Laurinavičius ir kiti pedagogai. Pats dirbu šioje mokykloje, žinau mokytojo duonos skonį, ir buvo taip gera girdėti vaisius drauge muzikuojant. Jie labai stengesi. Ir jiems pavyko! Pirmiausiai norėčiau labai pasidžiaugti voka-

NUKELTA | 5 PSL.

Daugiau, naujau, geriau!

Pokalbis su Mantu Stabačinsku

Mantas Stabačinskas šoka ne viename lietuvių ir užsienio choreografų spektaklyje bei pats kuria projektus. Kalbėtis apie šokį su Mantu susitikome prieš Teatro dieną, šiomet, kaip vėliau paaiškėjo, jam itin dosnai pažėrusių apdovanojimų.

Pradékime nuo pačios pradžios – kaip atsidūrei šokyje?

Kai mokiausi pradinėje mokykloje, buvo populiarūs pramoginiai šokiai. I klasės išsirinkti šokėjų atėdavo vadovai. Taip išsirinko ir mane. Pramoginius šokius šokau maždaug penkerius metus. Tada pasukau į lengvąjį atletiką. Ten irgi buvau apie penkerius metus. Kol galiavaisi, maždaug penkiolikos metų, supratau, kad noriu šokti. Tuo metu Lietuvoje pradėjo rodyti MTV, ir man šokis reiškė tai, ką matydavau muzikiniuose klipuose, bet Kaune nebuvu nieko panašaus. Pamačiau skelbimą laikrašty, kad Kauno šokio teatras „Aura“ kviečia į šokio pamokas. Nors nebuvau jų matęs, žinojau apie „Aurą“. Pagalvojau, kad reikia pabandyti. Atejau ir visai patiko. Po keleto metų sužinojau, kad meno vadovė į mane, tik atėjusi, pasižiūrėjo ir pasakė: „Tegu lanko, vis tiek iš jo šokėjo nebus.“ Prasidėjo pirmi spektakliai ir supratau, kad čia man tikrai tinka. „Auroje“ buvau maždaug septynerius metus, bet atėjo laikas, kai pajutau, kad noriu šokti ir kitur, su kitaši choreografais. Nors vis dar esu įvardijamas kaip šokio teatro „Aura“ šokėjas, jau maždaug aštuoneri metai esu nepriklusomas, laisvai samdomas.

Būdamas „Auroje“ negalėjai dirbtis su kitaši choreografais?

Dirbdavom visą darbo dieną, todėl kitai veiklai laiko nelikdavo. Išeidamas iš teatro žinojau, kad turėsiu pats savimi pasirūpinti. Buvo laikas, kai visi traukė į užsienį, ir aš buvau išvykęs laimės ieškoti. Padirbau barmenu, sudalyvavau keliuose spektakliuose, buvau pakviestas padirbēti su Midleseko universitetu studentais. Bet širdis traukė namo. Dabar gyvenu vien tik šokiu.

„Auroje“ dirbai ne tik su Birute

Letukaite, bet ir su neretai kviečiamais užsienio choreografais. Papasakok apie savo patirtį dirbant su kitu šaliu kūrėjais.

Pirmi užsienio choreografai į „Aurą“ atvažiavo iškart po neprisklausomybės atgavimo. Šokėjams tai davė daug naujų patirčių. Darbas su užsienio choreografais visada vykdavo intensyviai: per dviejų–keturių savaičių viešnagę reikėdavo perimti šokio manierą, stilių, sukurti spektaklį. Tokios patirthys augina. Mano manymu, šokėjas daugiausia auga dirbdamas su skirtingais choreografais. Ir kalbu ne tik apie techniką.

Ar skaičiavai, su keliais choreografais dirbai?

Ne, bet juo tikrai nemažai. Savo CV jau atsirenku, ką rašyti, nes išeiti pernelyg ilgas sarašas. Lietuvos choreografai yra visi, tik su Vyčiu Jankausku niekaip nepavyksta padirbēti.

Kurios bendradarbiavimo su choreografais patirthys šiuo metu Tau atrodo svarbiausios?

Visos palicka pėdsaką. Pastaruoju metu didžiausią išpūdį padarė Jóhannesas Wielandas iš Vokietijos, jis manc geriausiai atskleidė, padėjo atsikratyti vaidybos baimės. Pirma kartą „Auroje“ Wielandas apsilankė prieš aštuonius metus. Tuo metu, atsimenu, labai nustebino: atėjo, atsisėdo ant kėdės ir pradėjo kalbėti, sakyti, kur koja pastatyti, kaip kūną pasukt. Vieną dieną sėdėjo ant kėdės. Manėm, kad žmogus po kelionės pavargęs. Bet antrą dieną jis ir vėl sėdėjo ant kėdės. Klausėm save, kaip jis spektaklį pastatys, sėdėdamas ant kėdės? Bet taip ir pastatė daug nerodydamas, sėdėdamas, tik duodamas mums užduotis. Kai prieš dvejus su puse metų buvo statoma „Melancholijos dėžutė“, jau žinojom, kaip jis dirba. Nors ši kartą šokio stilis buvo pasikeitus, atsirado daug teatro, spektaklis ir vėl buvo pastatytas lengvai: tarsi juokaujant, po truputį kuriant elementus ir net nepastebinti, kaip viskas susilipdo, kaip iš tavęs ištakiamas reikiamas personažas.

O kokios darbo su lietuvių choreografais patirthys?

Dobrovolskis čia nelabai turėjo ką veikti. Siam tik pernai susikūrusiame projektiliu gal dar kiek ankstoka groti Birštono scenoje. Bet, tikėkime, išgaus patirthies, užaugs.

Paskutinis kolektyvas, kurį girdėjau šiomet Birštone, buvo Krašto apsaugos savanorių pajęgų bigbenas, vadovaujamas kapitonu Ričardo Čiupkovo. Tikrai nudžiugino susigrijimas, graži programa, virtuoziški solistai Danielius Praspaliauskis, Mindaugas Vadoklis, Leonidas Béksa, Tomas Botyrius. Nudžiugino daininkai Jurgis Brūžga ir Česlovas Galbalis bei akordeono virtuozas Andrius Balachovičius. Puikus, geros kokybės šou, priminės, kad kraštą galime apsaugoti ir džiazu!

Per šešiolika metų visus pažinau, žinau, kas kam patinka. Nauja patirtis pastaruoju metu buvo darbas su „Dansema“ ir Birute Banevičiūte. Čia šoku spektakliuose „Mozaiika“ ir „Pasaulio sutvėrimas“: vienas skirtas patiemis mažiausiams, iki dvejų su puse metų, kitas – kiek vyresniems. Šokis vaikams – įdomi patirtis. Jiems šokti nėra lengva: vai kai niekada nemeluoja, jei neįdomu – taip ir sako. Man tai patinka, nes kiekvienas spektaklis yra vis kitoks, vaikai vis nustebina. Mes, žinoma, taip pat stengiamės juos nustebinti.

Kalbėdamas apie „Melancholijos dėžutę“ minėjai teatrą. Teatro nemažai ir „Contemporary“? Koks Tavo santykis su teatru, vaidyba?

Kalbėti scenoje vis dar neįmanoma, bet bandau barjerą iveikti. Kai su kolegom Agne Ramanauskaitė ir Paulium Tamole kūrėm „Contemporary“, spektaklis vystėsi natūraliai: buvo aišku, kad ne tik šoksim, bet ir tekstą naudosim. Negaliu užsidaryti tik savo sritį: šokis, o ir apskritai menai pastaruoju metu atvirai, persipynę. Jeigu nori, čia gali rasti daug erdvės tobulėjimui.

„Contemporary“ statytas su kolegomis. Ar nekyla minčių pačiam imtis choreografijos?

Kol leidžia sveikata, noriu daugiau šokti. Kita vertus, dabar jau labiau pasitiki savo jégomis, turiu sukaupęs patirthies bei žinių bagažą, žinau, ką noriu pastatyti, pasakyti, kokias formas naudoti.

Apie ką norėtum statyti spektaklius?

Kartais idėjos gimsta kalbantis, kartais tiesiog šauna į galvą. Nebūna taip, kad sėdėčiau galvodamas, apie ką pastatyti spektaklį. Idomu derinti šokį pas kitus choreografus ir savus darbus. Smagu dirbtis su jomis komanda, kuria pasitikiu. Su kolega Mariumi Pinigiū dabar rutuliojam S. Dariaus ir S. Girėno skydžio temą. Istorija idomia, bet ir man pačiam buvo kilęs klausimas, ar jie mums vis dar herojai, ar tiesiog dešimt litų kupiūra, su kuria nueini nusipirkti cigarečių. Subūrėm komandą, prie mūsų prisijungė teatro ir šokio kritikė Monika Jašinskaitė bei

Po šio gražaus pasirodymo labai pasigailėjau, kad neišklausiau pasutinio koncerto, kuriame turėjo būti trys labai įdomūs projektai – „CinAmono 5“ su birštoniete dainininkė Laura Budreckyte, „The Effect“ su Indre Dirgėlaite ir dar vienas Liudo Mockūno projektas „Heavy Beauty“ su Estijos muzikantais – visko juk neaprëpsi. Nebeprajėgiau vėlai vakarais nukeliauti ir iki „Jam Session“, kurie, sako, buvo įdomūs ir vyko Kurhauze nauja ir gražu! Labai norėčiau padidžiaugti visku – pavasariu, kroku, džiazo muzika, muzikantais ir padėkoti organizatoriams už gražią programą.

R. ŠČEBRAUSKO NUOTR.

šokėja Vilma Pitrinaitė. Pradėj dirbtis, skaityti, radom daugybę įdomių faktų. Per festivalį „Naujasis Baltijos šokis“ tikimės parodysti premjerą.

O ar nenorėtum solo spektaklio?

Kada nors – taip. Bet dar per anksti. Mane stebina jaunus, vos dviemis metus sulaukusius žmonių drąsa statyti solo darbus.

Dirbtis su komanda ne ką mažesnė vertybė.

Žinoma. Man patinka šokti su kompanija. Džiaugiuos, kad turiu įvairios patirthies: yra tekę šokti ir su penkiolika žmonių, ir dviese. Ne vienas lietuvių choreografas-šokėjas yra labiau solistas. Net jei stato spektaklius su daugiau šokėjų, galiausiai jiems vis tiek geriausiai sekasi šokti solo. Manau, kad jiems sunku įsilieti į trupę: dirbi ne vienas, turi nuolat sekti kitus, esi atsakingas už bendrą spektaklio atmosferą.

Ar lieka laiko, o ir noro domėtis, pavyzdžiu, šokio teorija?

Šiuo metu sunku tam rasti laiko, nes pirmiausia reikia prižiūrėti savo pagrindinių instrumentų – kūnų. Nuolat lankau šokio pamokas, dalyvaujau seminaruose. Deja, seminarų ir spektaklių laikas neretai sutampa. Bei lankytis seminaruose, žiūrėti spektaklius būtina. Prieš metus išgyvenau krizę: nebenorejau šokio pamokų. Žinojau, kad turiu palaikti formą, bet man pasidarė neįdomu. Tada atradau sporto klubus. Kadangi anksčiau į juos neidavau, nežinojau, kas ten vyksta. Radau labai įdomių sporto treniruočių, kuriose dirba visas kūnas. Lankydamasis pastebėjau, kaip įsiungia nauji raumenys, palaikau formą ir ji net gerėja. Atradau, kas manyje silpna, ką būtina stiprinti. Bet šokio pamokų, žinoma, neapleidau, grįž noras eiti į šokio pamokas, baletą. Šioje srityje būtina nuolat domėtis, išbandyti naujus dalykus. Viskas kainuoja, bet žinau, kad kūnas yra mano instrumentas ir iš jų investuoju.

Koks Tavo santykis su šokio vertinimu?

Mūsų maža šokio bendruomenė labai skirtinė. Netgi Vilnius, Kau-

nas ir Klaipėda skiriasi. Kauniečių manymu, vilniečiams trūksta technikos, vilniečiams atrodo, kad kauniečiai stokoja idėjų. Tad tokis ir vertinimas: šokis viename spektaklyje, šokis, gerai, bet per daug šokio, šokis kitame – čia labai daug teatro, trūksta šokio. Man pačiam svarbi ir technika, ir idėjos. Lietuvos šokis yra labai nuspėjamas, nutinka taip, kad žiūrint spektaklį nickas nenustebina. Dėl to karta kyla noras kai kuriems kolegomis pasakyti, kad drąsiau ieškotų naujuvių, kitokios stilistikos. Tiesa, tokis nuspėjamumas nėra taip jau blogai: žmonės gerai įvaldo vieną šokio stilium. Bet man visą laiką norisi kažko naujo. Dėl to ir važiuoju stažuotis į užsienį, žiūrėti spektaklius. Gaila, kad turime tik du festivalius. Jie nėra maži, Lietuvių gal ir užtenka, bet išeiti į pasaulį, pamatyti, kas vyksta šiandien, kokios vyrauja tendencijos – labai svarbu.

Jau net nėžinau kiek metų labai įdomus Izraelio šokis. Jie kitaip žiūri į šokį, kiekvieną kartą nustebina. Be to, ten yra neįtikėtinai gerų šokėjų. Labai džiaugiuosi, kad praėjusių metų pabaigoje teko apsilankyt į šokio platformą. Ten dalyvavo daugybė šokio kompanijų, spektaklius žiūrėdavome nuo dešimties rytų ir karta baigdavome antrą nakties. Tokie išpūdžiai vėliau padaro įtaką ir mano paties darbams.

Vienas iš vertinimo būdų yra apdovanojimai. Esi nominuotas „Auksiniams scenos kryžiui“. Koks Tavo požiūris į apdovanojimus?

Ne dėl to šoku, bet kickvienam menininkui įvertinimas svarbus. Manau, komisijoms būna sunku, kai vienoje nominacijoje tenka vertinti baleto ir šiuolaikinio šokio šokėjus, nes labai skiriasi šokio specifika. Šiuolaikiniame šokje, kur dažniausiai vienodai svarbūs visi, esantys scenoje, sunkiai įvertinti konkretaus šokėjo darbą. Iki šiol nė vieną šiuolaikinio šokio šokėjas nėra gavę „Auksinio scenos kryžiaus“. Nors nominuotų buvo, aš taip pat. Bet kai konkuruoji su Egle Špokaitė...

Net jei nesi nominuotas, Teatro diena yra šventė. Laukiamas panašiai kaip Kalėdos.

KALBINO KRISTINA STEIBLYTĖ

ATKELTA IŠ 4 PSL.

pozicijos. Man labiausiai patiko (tiesa, nežinau, kurios kieno rankai priklauso) tos kompozicijos, kuriose labiausiai jautėsi harmoninis ir faktūrinis minimalizmas bei formos lakoniškumas. Tai vėlgi kūrybinė šio festivalio sekėmė. Šiame kolektyve tiesiog sublizgėjo vienos talentinguiausių lietuvių saksofonistų Juozas Kuraitis.

Šiek tiek nustebino ir nuvylė projekto „Leobard Grey“ pasirodymas. Čia netrukėja jaunatviškos pozos, manieringumo, poezijos ir kitų dalykų, bet pasigedau džiazo. Man pasirodė, jog patyręs perkusininkas Tomas

Iki horizonto ir dar už jo

Du Modernaus meno centro leidiniai

Monika Krikštopaitė

Modernaus meno centras jau keleti metus aktyviai užsiima kultūrinių, dažniausiai dailieji skirtingi leidinių publikavimu. Nemažą jų dalį užima verstinės knygos, skirtos augintis naujus meno suvokėjus, t.y. jaunuomenei skirtingi leidiniai. Jų neaptarsiu, nes svarbiausiais pastarojo meto išykkiai manau esant mėgimimus pristatyti Lietuvos kultūrinį paveldą. Aptarsiu du. Jolantos Marcišauskės-Jurašienės kultūrinis gidas „Vilniaus skulptūrų kelias“ (2013) ir, ko gero, grandioziškiausias iš vienų MMC leidinių – albumas „Lietuvos tapyba 1960–2013“ (sudarytoja ir ižanginio teksto autorė Raminta Jurėnaitė, dailininkas Jokūbas Jacovskis, 2014) yra skirtingo turinio, tačiau abu vaizdų ir pasakojimų rinkiniai simptomatiški, jie ženkliniai milžiniškos savo kultūros refleksijos spragos suvokimą ir mėgimimą bent punktuu aprėpti tai, ką būtina tyrinėti. Visų pirmą – įteisinti. Tai lyg bandymas susigrąžinti savigarbą (kuri man yra lygi savos kultūros pažiniui). Vien dėl šių sąmoningumų demonstruojančių pastangų neįmanoma nesižaveti rengėjais (Danguolės ir Viktoro Butkų iniciatyvos), sudėtinga imtis vertinimą, bet aptarti būtina. Abiejų leidinių informacijos apimtys gali priversti pajusti bejėgiskumą, todėl neišsiuksiu be punktyriškumo ir aš. Bet kuriuo atveju, šios knygos vertos garbingos vietas kultūringo skaitojo lentynoje.

„Vilniaus skulptūrų kelias“

Dėl sumanaus ir ilgo anonsavimo labai laukiai skulptūrų gido, gal todėl pristatymo dieną pradėjusi varstyti ir viesoje sekoje aptikusi pagrindinius miesto paminklus, tokius žymius dabarties autorius kaip Mindaugas Navakas, Vladas Urbanavičius, Antanas Šnaras, Vladas Vildžiūnas ir t.t. darbus, kartu su išsidintais suvenyriniams angeluukais, obuoliukais, obuoliu kais, obuoliu kais ir kitais skonė žaljančiais objektais, nufotografuotas taip pat iškilmingai kaip ir visi kiti,

labai nusivyliau. Dar liūdniai pasidarė apžiūrėjus siūlomus maršrutus, mat nė vieno jų nenorėčiau eiti, nes nepadariau nieko tokio blogo, kad turėčiau savo akis žaloti su tiek daug prastų skulptūrų. Todėl kilo du pagrindiniai klausimai: ar galima į skulptūrą (ir panašius dalykus) žvelgti gryna biologo ar geografo žvilgsniu (t.y. tik „objektuviu“ prirodyti, nieko su tuo nedarant)? Ir ar geografinis skulptūrų suskirstymas turi kokią nors prasmę? Gido gale radau teminių maršrutų pasiūlymus – deja, tai tik skulptūrų numerių sąrašai. Tai mane šiek tiek nuramino. Su autore apie mano reakcijas gerai valandą karštai diskutavome, man buvo pasiūlyta įsiskaityti į knygos pavadinimą. Visų pirma tai gidas, todėl reiktu įsiskauti į žvilgsnį smalsaus vaikščiojoto, kuris susiduria su tuo, su kuo susiduria, ir jam nuolat kyla klausimas, kas tai? Čia turi pripažinti leidinio naudą. Dar ne kartą ji įatsivesi norėdamas sužinoti, kas tai ir kieno padaryta. Iš tiesų sužinojau daug man visai nematyti dalykų. Aprašymuose yra surinkta daug įdomių pastabų apie atsiradimo istorijas, darbų replikas, amžininkų atsiminimų fragmentų, ir už šį atkaklų darbą Jolanta labai gerbiu, net šiek tiek pavydžiu nuotykiu visa tai atrendant. Vis dėlto geografinis objektų skirstymas gido tektus apkrtė į neviltį varančiu, nelaibai ką išsprendžiančiu žodeliu „išairios, išairūs“. Jų aptinkame aprašant kiekvieną maršrutą ir apibūdinant šiuolaikinę skulptūrą. O ir skulptūrų aprašymai labai jau įšairūs, vienur faktografiški (tie man pasirodė naudingiausi, nes, pavyzdžiu, seniai norėjau žinoti, kas parvaizduota Katedros fasade ar ant Universiteto durų, tik neprieidavo rankos), kitur siūloma galvoti apie formas, dar kitur (pavyzdžiu, kalbant apie paminklą Frankui Zapai) akivaizdžiai pasiduota iniciatorių pasakojimo patosui. Truputį trikdžio, kad ta labai įvairių kategorijų ir giliumo informacija rašoma kaip tikras dalykas, nors ši tą dar reiktu pa-

sitikrinti (pvz., paminklo Gediminui konkurso istorija). Nemažai dėmesio skiriama autorui intencijoms, o jos retai yra patikimas šaltinis, labiau susijusios su savireprezentacija. Tačiau kartais tikrai daug ką paaškina. Vis dėlto daugiausia dėmesio (teksto apimties) skirta skulptūrų objektams, t.y. įvairoioms asmenybėms, jų gyvenimo istorijoms, kas knygą dardo ne visai apie skulptūrą, o labiau apie Vilnių ir vilniečius.

Greičiausiai mano, o turbūt ir dienės kultūros bendruomenės dailies lūkestis sulaukti Vilniaus skulptūrų analizės, išaugės iš skaudančio trūkumo, pakšio koja priimti ši kultūrinį gيد būtent tokios struktūros, kokios jis yra dabar. Galbūt tai tik pirmas žingsnis tokią svajonių išsispildymo link, tačiau reikia pripažinti, kad parengiamieji darbai atliki kruopščiai, nuveiktas tikrai milžiniškas ir neabejotinai įdomus darbas: susitikta su daugybė autoriai, iššniukštinėti kiemai, kiemeliai, atlirkas ne vienas detektyvinis tyrimas (itraukiant ir feisbuko draugus) nustatant objektų tapatybę. Daug padirbėta su dizainu, siekiant pristačiai paeškos programų išlepintiemis vartotojams patrauklų leidinį (knygos dailininkė – Laura Bautrenaitė, viršelio – Julius Balčikonis). Visas tas atidumas informacijos patekimo detalėms labai paperka ir kviečia vėl įvairiai tiksliams atsiversti knygą.

„Lietuvos tapyba 1960–2013“

Dėl šio leidinio struktūros jokių klausimų nekyla, tai reprezentacinis Modernaus meno centro tapybos rinkinio albumas, kuriame chronologine seką išdėstyti labiausiai reprezentatyvūs turimų svarbiausių autorių darbai, geriausiai atspindintys jų kūrybą. Galbūt hipotetiskai galima diskutuoti, ar ne per drąsus ši vaizdų rinkinį įvardinti Lietuvos tapyba, gal vertėjo apsiriboti kuklesniu – Modernaus meno centro rinkinio tapyba, tačiau realiai kolekcijos apimtis ir storis gali pretenduoti į tokį pavadinimą, nes aprėpia didžiąją dalį kertinių Lie-

tuvos tapybos figūrų. Galbūt istoriniu požiūriu būtų buvę prasminga skaitytojui trumpai nupasakoti rinkinio formavimo kriterijus ir peripecijas, užsiminti apie tai, kad kai kurį autorų svarbesnių darbų nebuvu galimybė įsigytų ir kur jų ieškoti, taip pat kurie autoriai yra tarsi atrasti ir panašiai. Tačiau džiugina, jog galima įžvelgti vertybinių aspektų – pagal pateikiamų kūrinių kiekį matyti rinkinio sudarytojų nuomonę apie kūrėjo svarbą, intencijos pateiktą savo dailės istorijos versiją papildant ją iki šiol ne taip išsamiai žinotais įdomiais autoriais. Pavyzdžiu, albume daugiau dėmesio skirta Juzefui Čeičytei, Audronei Petrašiūnaičiui, Mikalojui Šalkauskui, Linui Katiniui, Inai Budrytei, Patricijai Jurkšaitytei, Eglei Gincitytei (ir kt.), ką jau kalbėti apie ir taip gerai žinomas numylėtinius kaip Arvydas Šaltenis ar Kostas Dereškevičius.

Tai leidinys, kuris neabejotinai kuria Lietuvos tapybos kanoną. Ir didžiajai dailiai vaizdų rinkinio karštai pritariai, lapas po lapo patirdama estetinį ir visokius kitokius malonumus. Būtų keista, jei man patikytų visi visi pasirinkimai, tai reikštų, kad kažkas blogai su mūsų demokratijos pojūčiu. Čia įvairovės aspektas pasirodo daugiau pozityviu kampu. Gal dėl pakeliamos kiekybės. Kita vertus, jaučiamā Modernaus meno centro dailėtyrininkės ir leidinio sudarytojos R. Jurėnaitės „ranka“. Matyt, jos ryškus polinkis į gestiškąją tapybą, kuri, mano nuomone, Lietuovoje dažnai yra truputį pritempta, anachronistiška, todėl be tikro įsiūčio, besilaikanti tik ant menininko gesto / įkvėpimo / mediumo mitų.

Atskira tema yra šio albumo ižanginiai tekstai. R. Jurėnaitės ižanga mums pristato tai, ką matysime, čia susipažiustumėme su jos, kaip sudarytojos, požiūriu, kur siekiama vieniso pasakojimo ir kurį galės telktis vėlesni kanono dekonstruotojai. Kitii trys autoriai – kviečinai svečiai, žymūs dailės tyrinėtojai (Edwardas Lucie-Smithas, Eckhartas Gillenas ir Krzystofas Stanisławskis). Jų už-

duotis buvo peržvelgus rinkinį pateikti įžvalgų iš šalies, niekaip nesusijus su mūsų „virimu savose sultyse“. Šis sumanymas labai intrigavo, tačiau nesu tikra, ar išėjo į naują. Nesirauskydama ir nekiken-dama (nuo tokų savotiškų pareiškimų kaip Lucie-Smitho teiginy, kad mes nesidomėjome Amerikos daille, lyg būtume turėjė pasirinkimą...), skaičiau tik E. Gilleno teksta, kur jis puikiai suvokia, kad žvelgia į nepilną medžiagą ir tai daro kaip pašalietis, probėgom. Simpatiško draugo tonu jis kalba apie tai, kas jam pasirodė įdomu, o ne tai, kas „neišsivystė“ ar nepavyko palyginti su britų menu. Visi kviečinai autoriai (ypač Lietuvos skaitytojo akimis) pernelyg daug teksto skyrė mėgėjiškam įvadui į Lietuvos istoriją, nors realiai ji labiau reikalinga jiems patiem. Girdėjau, kad albumas bus parengtas ir anglų kalba, tad gal ir užsienio skaitytojui, tačiau ne itin tikiu, kad tokie istoriniai šouliai nesuinteresuoti žvilgsniu labai pravers. Galbūt išorinio Lietuvos tapybos suvokimo / vizijos ištraukimas ir buvo sumanytas siekiant išjundinti žinojimą, parentą savaimė suprantamo principu. O tai, matyt, turi lydėti šioks toks „vietinių“ susiržinimas, bet aš tikėjau galbūt labiau įtikinamų versijų arba atidesnio žvilgsnio. Greičiausiai šių tekstu atžvilgiu nesu tinkama skaitytoja, todėl siūluau įvertinti patiem. O ši lobio vertės vaizdų rinkinį rekomenduoju pasidėti į pačią garbingiausią vietą.

Langas į paveikslų tikrovę

Paroda „Platus kampus. Laiko limitas“ galerijoje „Arka“

Rita Mikučionytė

Dešimtasis tapytojo, praeityje garsaus performansų kūrėjo Lino Liandzbergio kuruotas projektas iš ciklo „Tapybos anatomija“ ši kartą provokuoja pažvelgti į dabarties tapybos ir videomeno sąsajas. Apie tai deklaruojančioje parodos „Platus kampus. Laiko limitas“ anotacijoje randame net keliais užuominas, kad ši vizualinių menų sankirtos reikštę ieškoti siužetų ir laiko dimensijos požiūriu. Taigi eksponuojamuoje tapybos ir videokūriniuose yra skirtingai fiksujamos praeities ir

dabarties akimirkos, pasitelkiant aplinkos daiktus, vaizduojant istorines vietas ir herojus, dokumentuojant asmeninius potyrius.

Kuruodamas įvairius projektus ir rengdamas grupines parodas Linas Liandzbergis nuolat tyrinėja ribines tapybos slinktis, kurios atskleidžia šiuolaikinių technologijų ir masinės kultūros įtakas tradicinės raiškos sklaidoje. Tai parodo ir šio autoriaus asmeninės kūrybos kaita siekiant realios ir skaitmeninės stilistikos jungčių. Taip individualių interesų skatinamos iniciatyvos patenka į grupinių parodų apžvalgos skersvėjus – visada

smagu įsivertinti, koks esi, ar tinkama linkme judi, kick turi bendraminčių ir pan. Neatsitiktinių kiekvienoje Lino Liandzbergio organizuotoje parodoje dažnai pasirodo vis kiti menininkai (jei neklusty, išskyrus artistus beičiulius Vytautą Vasiliūną ir Arturą Valiaugą), kartais pakviečiami ir Lietuvos edukologijos universiteto Dailės katedros, kurioje dėsto menininkas, studentai. Šiek tiek paroda „Platus kampus. Laiko limitas“ – tarptautinė: joje dalyvauja net devyni autoriai iš Estijos, Latvijos, Ukrainos ir Vokietijos. Be to, kai kurie menininkai darbai sukurti spe-

cialiai šiam projektui.

Visos Lino Liandzbergio rengtos parodos išskiria netikėtai ir aktualiai sumanymais. Kita vertus, jie daug stiliinio margumo ir meninio nectolygumų, kuriuos šiek tiek niveliuoja apgalvotas kūrinių išdėstymas konkrečioje ekspozicinėje erdvėje. Kartais labai pritrūksta ir kelių frazių apie kūrinio idėją, kurios aiškiau apibrėžtų menininko siekius. (Galbūt dėl to, kad esame priparejti jas matyti L.L. kuruojamo projekto „Menamos istorijos“ parodose Užutrakio dvare.)

Paprastai didele sekme laikome

tą parodą, kurioje atrandame vieną ar kelius sau artimus kūrinius. Keletą kartų pereidama iš salės į salę „Arkoje“ mintyse koncentriškai dėliojausi įstrigusius kūrinius. Arčiausiai širdies „prilipo“ darbai, kurie atliepę langą į paveikslų viziją. Pirmiausia – ant galerijos sienos Eglės Karapavičiūtės palikta žymė, tarsi nuoroda, kad čia kaboją paveikslas (sašauka su šalia rodomu jos kūriu, vaizduojančiu Luvro ekspoziciją su nuimtu darbu), toliau – Evaldo Janso videokūrinių, kuriai

NUKELTA | 7 PSL.

Didžioji laisvė

Adolfo Šaulio paroda „Grand Free“ galerijoje „Meno niša“

Jurgita Ludavičienė

Pradžia Nr. 1. „Gerau tau, esai laisvo oro direktorius“, – šiek tiek pavyzdžiai atsidūsta po darbo į bendrakursio parodos atidarymą, atėjės vyriškis padoriu kostiumu. Aiškiai kokio nors ryšių su visuomenė skyriaus vadovas, dabar žiūrintis į šaliukelį prie švarko su odiniais lopais ant rankovų prisiderinu buvusi kambario draugą. „Aha, žinai, užknisa karatais tie užsakovai, bet kai pagalvoju, kad reikėtų nuo aštuonių iki penkių kiekvieną dieną sėdėti, jaučiu, stogas iškart nuvažiuot. Kaip tu ištveri?“ – sekė atsakomasis šūvis. Kostiumuotas vyriškis mintyse perkrato metus, likusius iki paskolos išmokėjimo, sąskaitas už draudimą, darželį ir komunalinius, atostogų planus, santaupas ir tylėdamas nusisuka.

Pradžia Nr. 2. Adolfas Šaulys – vienas geriausių (atsakingai tą teigiu) metalo menininkų, kurio taučinė prieklausomybę dabar jau suniku apibūdinti. Gimės Žemaitijoje, studijavęs Telšių taikomosios dailės technikume, o vėliau – Talino dailės universitete meninio metalo specialybę, jis liko Estijoje ir iki šiol ten kuria drauge su Mari Relo-Šaulys. Labai ironiškas, labai konceptualus, labai profesionalus, labai kandus, dažnai smarkiai socialiai ir politiskai angažuotas. Labai mažai kalba, o kai ką nors pasako – nesuprasi, juokais ar rimtai. Tam tikra prasme jis – to bendrakursio, į kurio parodą atėjo kostiumuotas vyriškis, geriausias draugas. Be šaliukelio, su švarku, karatais – su megztiniu. 2005 m. Mari ir Adolfas gavo Ede Kurrel premiją už netiketus juvelyrinius sprendimus ir dizainą, 2010 m. menininkai tapo „Eesti Kultuurkapital“ skiriamų kasmetinių premijų laureatais, jų kūrinių galima pamatyti Estijos taikomojo meno ir dizaino muziejaus kolekcijoje. Taigi Adolfas – aukštai (ir pelnytai) vertinamas.

Adolfo Šaulio „Grand Free“ kilo visai ne iš laisvės, o iš pareigos. Praečiaisiais metais laimėjės galerijos „Meno niša“ organizuotą konkursą, nežinojo, kad „Grand Prix“

bus kvietimas surengti parodą. Taigi laimėjimas dviašmenis: garbė ir pareiga. Laisvė ir atsakomybė (kaip dažnai būna). Nebuvo kur dėtis. Teko pasisakyti. Pasisakyti metalo ir objekto kalba, kurią autorius moka geriausiai. Išties menininkų galinčių (ir norinčių) šia kalba kalbėti apie socialines, finansines, etines, morales problemas, Lietuvos yra labai nedaug. Estijoje – taip pat (nors, lyginant skaičiais, laimėtų estai). Ir čia svarbu ne tik metalo kalba. Adolfo Šaulio pagrindinis ginklas ir priešmonė – ironija, kuri metams bégant tampa vis nuodingesnė. Ir kartą užkliudytos temos raudona gi ja nuolatos praeina per menininko kūrybą, išryškinamos vis kitais aspektais.

Dabar Adolfas Šaulys vėl grįžta prie socialinio saugumo, garantijų ir asmenų laisvės sociume. Prie to, apie ką kalbėjosi kostiumuotasis ir šaliukotasis.

Menininko laisvė dažnam atrodo pavydėtina. Gali dirbtai tai, ką nori, būti savo laiko šeimininku ir gauti už tai pinigus. Galiapti guru miniai, skeleldamas išmingtingas, bet dažnai – mīsingas ir tik nedaugeiliui suprantamas savo mintis žiniasklaidoje. Vaikštai sau visas tok... stilingas, protinges, laisvas.

Tai štai. Adolfas Šaulys naudojasi menininko privilegijomis. Laisve nuo darbo tam skirtomis valandomis. Laisve neturėti viršininko. Laisve rinktis gyvenamają vietą, darbo vietą, atostogų ir darbo laiką. Laisve neturėti socialinių garantijų ir pensijos. Laisve daryti, ką nori, ir už tai negauti nei baudų, nei pinigų. Laisve neturėti atostogų ir, žinoma, atostoginių. Laisvę dirbtai savo bute arba mokėti už dirbtuvę. Laisve kalbėti arba tylėti. Daug daug laisvės. „Grand Free“ praktiškai. Galerijoje pamatysite, kaip toji laisvė atrodo.

Atrodo ji taip: dekonstruota kėdė, fantominė kėdė, senas pjūklas, pretenduojantis kurti „naujają amžių tvarką“ (*novus ordo seclorum*), daug makaronų, apsimetantių juvelyrinių objektų, ir trys loterijos kamuoliukai.

Kėdės – anaiptol ne tos, kurias

dažnas trokšta gauti ir kurias pavydžiai vadina „šiltomis“. I smulkius gabalélius preciziškai supjaustyta pilkai dažyta standartinė kėdė padengia tarsi tamtyč padarytą sienone nišą (meno nišą). Kėdė išsiskaido, virsdama ornamentu ar Tony Craggo skulptūros priminimu. Aliuzija į meną; drauge – teiginys, jog tik atsišakė kėdės, atsistoję ir paverė ją kažkuo visai kitu nei iki šiol galime pasakyti tai, ko kitaip nebūtume pasakę. Pasakyti meno kalba. Bet sėdėti jau nebetrėsime ant ko. Aiškiau nebūna. Ant dviejų kėdžių – saugią garantiją ir meno – atsisesti neišeina, reikia rinktis, todėl šita dekonstrukcija labai iškalbinga. Kaip ir kita kėdė, išsidžiai išlaikiusi savo pavidaļą, tačiau tik pavidaļą, ir nieko daugiau. Kėdė, neliečianti kojomis žemės, kabanti ore. „Ai, tas... Amžinai savo kosmoso“, – dažnai sakome apie kokį nors menininką. Taip ir šitoji kėdė: standartinė kabinetinė. Sudrožta kaltuku iki skylių, virtusi ažūrine-voratinkline. Kėdė, kurios nėra; kėdė fantomas. Kaip fantominis skausmas, kurijauti nupjautos kojos victoje. Kojos jau nėra, bet jai vis dar skauda. Taip ir su šita kėde: pripažinimas, šlovė atei- na, bet tvirtai atsisesti... nejmanoma. Nes lengvai galédamas garbės rastais ištapetoti butą dažnas menininkas su siaubu galvoja apie laiką, kai nebegalės dirbtai. Arba apie ligą. Tada ir paaikškės, kad visas tavo pripažinimas ir statusas visuomenėje tėra tik fantomas, išsisklaidantis realių asmeninių problemų akivaizdoje. Fantominės tos kėdės, kurias dažniausiai gauna laisvi menininkai. Vis dar norite pabūti jų vete?

Dabar makaronai. Taip, jie – tie patys, kuriuos mums kabina ant ausų. Propagandiniai ir reklaminiai (šiuo metu netikėtai daug aktualesni tapo pirmieji, bet ir antrieji niekur nedingo). Dabar propagandos, ypač bandančios formuoti politinę situaciją, kiekis tokis, kad makaronus galima ne tik subtiliai kabinti rankomis, bet ir semti ekskavatorius kaušu. Adolfas Šaulys atiduoda pirminę tiems, subtiliesiems: dėžutėse

Ekspozicijos fragmentas

S. STOMOS NUOTR.

tus temdančio simbolio. *Mene, Telkel, Fares*, manau, būtų neblogai. Taigi Adolfas Šaulys aiškiai sako: pjūklas kur kas arčiau makaronų, nei mums atrodo. Nors apšviestas ir įremintas, jis tėra tik senas įrankis, nesvarbu, kuo bandytu dėtis. Ir nereikia labai ilgai žiūrėti, kad patymatum rūdis. Ir suprastum, kad reklamuojama nauja tvarka amžiams iš tiesų yra ta pati sena tvarka. Ta pati, kurioje ir balerina, ir metalo menininkas dalinas tą pačią fantominę kėdę.

Aišku, jie, kaip ir kiekvienas mūsų, yra visiškai laisvi staiga keisti savo gyvenimą, kad ir padedant loterijai. „Bingo“ kamuoliukai ant sienos – mūsų paslaugoms. Gali juk nutikti taip, kad vienu rankos mosčiu gyvenimas pasikeis, likimas atsikus palankiaja puse ir auksu kalnai drauge su saugumu ir garantijomis bus mūsų. Tačiau kiek žinote atvejų, kai loterija pakeitė laimėtojų likimą į gerąj pusę? Laimėjimas yra ir pagona, o jai atsiispirti pajęgia nedaugelis. Kaip ir propagandiniams bei reklaminiams makaronams, kaip ir naujos tvarkos pažadams. Kaip ir saugumo ilgesiui, kai turi tik fantominę kėdę. Arba kėdė, kurios siluetą matai žvaigždėse (pažūrėkite į segę ant kitos sienos). Laisvė lošti arba nelošti, laisvė atsiispirti gundymams, laisvė galvoti ir atskirti grūdus nuo pelų. Tai ir yra didžioji kiekvienam duota laisvė, „Grand Free“.

„Kuo mažiau žinosis apie meną ir menininkus, tuo sveikiau bus pačiam“, – sako Adolfas. Ir tarnaustas su menininku, apžiūrėje tokią rečą Lietuvos metalo meno padangėje juvelyrinę instalaciją, draugiškai išeina iš galerijos. „Davai dar po tau rę vyno“, – sako kostiumuotasis. Vienam vakarui jie galbūt pasikeis vaidmenimis, o rytoj viskas liks taip, kaip buvę.

Paroda veikia iki balandžio 12 d.

ATKELTA IŠ 6 PSL.

autorius, prilaikomas dviejų bičiulių, grafitu ant sienos aplink savo paveikslą rašo jo atsiradimo istoriją, tuomet – Lino Liandzbergio lėktuvėlis, ištrigės apverstame „kibirėlyje“ iš sustingusios raudonos želatinos, galiausiai – Aurelijos Maknytės skaidrės iš ciklo „Meno istorija pagal tévą“.

Visi kiti darbai man dėsninai nutolo ratais aplink šiuos išgrynius ekspozicijos branduolius. Antroje mano „limituoto laiko“ juosteje atsidūrė vokiečių Konrado Zanderio architektūrinės miniatiūros iš ažūrinių konstrukcijų ir gatavų mažmožių, Chrisko Engelo ir Angelikos Neumann videodarbas „darboras“, su pildomu ir trinamu dienos

kalendoriumi, iki kaukolės akidubiu persismelkianti latvio Andrio Vitolinio kryžiaus šviesa, Arturo Viliaugos ir jo sūnaus užfiksuotas Monos Lizos atspindys, virpantis vandens paviršiuje, taip pat LEU viuzaliųjų menų magistrantės Katažinos Sokolovskos kinetinis objektas.

Likusius kūrinius vertinau su tam tikromis išlygomis. Ateityje labai norėčiau pamatyti personalines Konstantino Gaitanži, Vytauto Vasilinės ir ukrainiečio Rustamo Mirzoevo retrospekytas. Šioje parodoje pristatyti jų paveikslai išties labai siužetiškai paveikslūs, tad jų vizualūs istoriniai pasakojimai čia neturėjo kur išibėgti ar pasirodyti platesniam autorių kūrybos kontekste.

Arvydo Žalpio, esto Andruso Jonono, vokiečių Andreaso Claviezo ir Lutzo Benno Kracke's darbai man pasirodė išoriškai efektingi, bet pernelyg daugiaikalbiai, akivaizdžiai susplakantys banalius ir autoironiškus pastebėjimus. Žydrės Janušaitės videoprojekciją ant paveikslų norėjau žiūrėti visiškai netrukdoma pašalinimų garsu, vienuoję ir atskirytę, kurios šiek tiek labai trūko. Šalia rodomas vokiečio Haraldo Burgelio instaliacijos sename popieriaus fabrike videodokumentacijos paveikslė, manau, būtų ypač sustiprinės didelis ekranas. Price Audrius Gražio darbų su tapytu Osamos bin La-

deno atvaizdu ir asmeniniam videovaizde jamžintu laivą lydinčiu banginiu labai trūko autoriaus komentaro apie visaapimaničio vandyno universumą. Greta eksponuojamai intriguojančiai Julius Pilecko kompozicijai iš *pinhole* kamera užfiksuočių Seulo vaizdų, mano manymu, taip pat būtų pagelbėjusi plastesnė „apžvalgos aikštėlė“.

Kiekvienas parodos lankytojas, be abejio, susidžiūs savaji kūrių ratą. Na, o vertinant tokiu projektu svarbūne asmeninės karjeros, o šiuolaikinių dailės procesų tyrinėjimo pozūriu paroda atrodo pernelyg fragmentiška, nebent matytume susistemintą visų Lino Liandzbergio kuruotų parodų medžiagą su išsamiomis pačių menininkų įžvalgomis.

Paroda veikia iki balandžio 5 d.

Ekspozicijos fragmentas

J. LAPIENIO NUOTR.

Kaip išsaugoti save

Pokalbis su filmu „Geografas gaublį pragėrė“ režisieriumi Aleksandru Veledinskiu

Naujojo konkursinėje „Kino pavasario“ programoje „Baltijos žvilgsnis“ parodytas Aleksandro Velebinskio filmas „Geografas gaublį pragėrė“ sukurtas pagal ir lietuviškai išleistą Aleksejus Ivanovo romaną. Filmas sugražinė į ekraną rusų kinui gerai žinomą, bet paskutiniuose metais lyg ir pamirštą personažą inteligentą. Nors ir ne be trūkumų, filmas jau spėjo sulaukti ne vieno ir tarptautinio, ir Rusijos apdovanojimo. Matyt, jis žavė tuo, kas vis rečiau matoma šiu dienų kine – žmogiškoji drama čia neatnaujama nuo ironijos, o tradiciniai rusų klausimai filme kyla jau naujuosius laikų didvyriams. Pateikiame pokalbio su režisieriumi, išspausdinto dienastryje „Novaja gazeta“, fragmentus. Su Veledinskiu kalbėjosi Larisa Maliukova.

„Geografas gaublį pragėrė“ pasirodė po 7 tylėjimo metų. Apskritai sukurėte nedaug filmų...

Tiesiog aš vėlai pradėjau. „Tu ir aš“, „Istatymas“, „Rusiška“, „Gyvas“. Neįvyko projektas su Olegu Jankovskiu, „Keiptauno uoste“. Iš pradžių dėl krizės. Paskui Jankovskis mirė, ir aš nesupratau, ką galima filmuoti...

Kuo užsiėmėte?

Kažką redagavau, montavau. Atvirai prisipažinsiu, bijoju susimauti po „Gyvo“. Krizės metais mano scenarijai nebuvu reikalingi. Serialų atsisakydavau pats. Paprasčiau montuoti svetimus filmus – tai doras uždarbis. Padėjau žmonai sukurti filmą. Gimė dvi dukters. Štai svarbiausia, kas atsitiko per tą laiką.

Jus traukia šie laikai. Juk neatsitiktinai ir „Geografas...“ perkėlėte į mūsų dienas.

Aš juk ir gyvenu dabar. Nors Eduardo Limonovo kūrinių motyvais sukurtas filmas „Rusiška“ – iš dalies istorinis.

Kuo patraukė „Geografas...“ – istorija, personažas?

Žinoma, kad herojus. Jis archetipiskas bet kuriam mūsų šalies laikotarpiui. Uždegė manę iškart. Iš pradžių Valerijus Todorovskis, kuris man ir pasiūlė filmą, jis norėjo kurti pats. Buvo atliekami parengimai darbai, renkama natūra: Per-

mė, mokykla, kur mokėsi Aleksejus Ivanovas. Todėl scenarijus jau buvo parašytas. Bet aš viską perrašiau. Valerijus tik patarinėjo. Pats rinkau si ir aktorius.

Neau Konstantino Chabenskio iš pradžių nebuvo?

Tai mūsų bendras sprendimas. Valerijus paklausė: „Ar nori Chabenskio?“ Iškart sutikau, nes jis nupieštas ant knygos viršelio.

Služkinas turi „nereikalingo žmogaus“ bruožą. Pridėkime dar Aleksandro Vampilovo „Ančių medžioklės“ Zilovą, Romano Balajano „Skrydžių sapnuose ir tikrovėje“ Makarovą. Jūs ir cituojate pastarajį filmą scenario su sūpuoklėmis.

Tačiau ir Ivanovo romane buvo sūpuoklės. Be to, Služkinas tikriausiai matė tą filmą, kuriamo vaidino Jankovskis. Žinote, man šiam filme pačios brangiausios yra pauzės, kai Služkinas lieka vienas. Štai jis balkone. Žmona išėjo. Jis lieka vienas su savimi, su gyvenimu, kaip ir Makarovas... Labai mėgstu Balajano filmą.

Taip, būna, kad ekranas pats sugeria neartikuliotas laiko nuotaikas. Pavyzdžiu, Makarovą suvaidinus Jankovskio praradimo skausmą... Štai Služkinas – dar vienas nevykėlis, autsaideris. Tačiau kartu nepaliela jausmas, kad, kitaip nei Michailo Lermontovo Pečiorinas, Antono Čechovo personažai ir net visi Služkino aplinkos žmonės, rankomis slaičiantys liūdesio rūką, jis vienintelis yra laimingas. Net laimingingesnis Ivanovo herojus: „Priesais jį drikėsi šviesi ir spindinti vienatvės dykuma.“

Tai ir yra jo žavesys ir, jei norite, „didvyriškumas“: jis neburnoja, nererkia. Jis bando, atsidauždamas į aštrius klausimų kampus, kažką sau suformuluoti... Ir iškart patenka į lovą su vieniša nelaiminga drauge.

Tai reiškia, kad „visada pasirengęs“ kompromisui?

Tai ne pasirengimas kompromisiui. Kita. Pasiremsiu Aleksejumi. Jis tiksliai suformulavo: „Služkinas į niekšybę neatsako niekšybe. Atsakydamas į niekšybę jis prikiaulina.“ Prisigeria, išsidirbinėja. Bet jis vienam myli ir atleidžia.

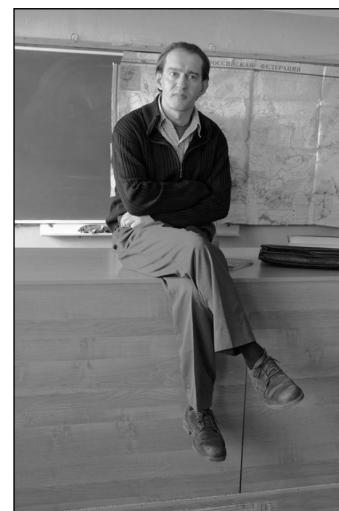
Vadinasi, jam leista rizikuoti ne tik savimi, bet ir kitais?

Juk tai Rusija. Jūs teisi. Galvojau apie tai. Gal net specialiai nepaslepiau šio pavojingo aspekto. Permēs mokykloje, kur mes filmavome, vaikai cina į žygius. Manote, jie neturėjo pavojingų nuotykių?

Rohmero filmografijoje – 25 vaidybiniai filmai. Dalį jų režisierius sugrupavo į tris ciklus: „Moralinės pasakos“ (1962–1972), „Komedijos ir patarlės“ (1980–1987) ir „Keturų metų laikų pasakos“ (1990–1998). „Mano naktis su Mod“ yra iš pirmojo ciklo. Tai šviesus ir jautrus filmas apie atsikritinumą, likimą, seksą, religiją, vidines nuostatas, kurias kartais esi priverstas peržiūrėti.

Jeanas-Louis Trintignant’as filme

centras, „Kino klasikos“ vakaruose parodysiantis pasaulinį pripažinimą režisieriu atnešusį filmą „Mano naktis su Mod“ (1969).

„Geografas gaublį pragėrė“

Tai jis lyg ir kunigaikštis Myškinas, atsidūres XXI amžiaus Permejė?

Žinoma. Ačiū už ižvalgą. Mes apie tai kalbėjomės ir su Chabenskiu.

Bet elgiasi kaip išsigimėlis. Jei filmas būtų pasirodė sovietmečiu, galu tik išvaizduoti, kokia būtų prasidėjusi mokytojų protestų kampanija.

Bet mokykloje, kur mes filmavome, prie manęs priėjo mokymo dailės vedėja ir paklausė: „Tai bus kaip „Rusiška“?“ Atsakiau, kad stengiuosi. Ar pastebėjote, kad Služkinas beveik negeria kadre? Iškirpau visas nuorodas į „tiesioginį vartojimą“ ir kai kurie piktinantzys epizodai įėjo į demaskuojantį klipą, kurį mokiniai nufilmavo apie savo mokytojų.

Bet epizode, kai mokytojas nuo kalno viršnės žiūri į vaikus, likusių be suaugusiojo mirtinai pavojinguose baisios upės slenkščiuose... Žiūriu ir galvoju: „Gerai, jie išplaukė, o jei nebūtų? Būtų žuvę tiesiai juos pametusio mokytojo akys? Jis būtų tapęs mokinį žūties kaltininku.“

Žinoma. Ir kaltintų tik save. Bet jis – Dievo žmogus, Dievas jo negali nubausti.

Vadinasi, jam leista rizikuoti ne tik savimi, bet ir kitais?

Juk tai Rusija. Jūs teisi. Galvojau apie tai. Gal net specialiai nepaslepiau šio pavojingo aspekto. Permēs mokykloje, kur mes filmavome, vaikai cina į žygius. Manote, jie neturėjo pavojingų nuotykių?

Vaidina religingą inžinierių Luji, gyvenantį pagal griežtą moralės kodeksą ir siekiantį racionalizuoti pasaulį. Prieš pat Kalėdas bažnyčioje dėmesį patraukia jauna šviesiapslaukė. Tačiau netrukus jis pakvieta į vakarienės pas žavią ir išmintingą laisvamanę Mod (Françoise Fabian). Diskusijos apie santuoką, moralę, religiją, Blaise’ą Pascalį užtrunka iki paryčių. Nors Mod ir néra Luigi tipo moteris, domina labiau. Kurią pasirinkti?

Rohmeras savo filmuose kūrė universalų pasaulį. Čia dominuoja subtili ironija, minimalus siužetas, o perso-

nės. Eismė skaityti knygų. Tačiau stebiuosi, kai sako: „Depresija.“ Man negali būti depresija. Bloga nuotaika – taip. Bet yra tiek būdų ją pataisyti.

„Geografo...“ ryšys su sovietiniu kinu akivaizdus. Papasakokite apie savo orientyrus.

Jie tokie pat kaip ir mano kartos. Nors ir nesuprantu, kokiai kartai priklausau. Mokiausiu ir dirbau su žmonėmis, kurie jaunesni už mane 10–15 metų, tai Borisas Chlebnikovas, Aleksejus Popogrebskis, Aleksejus Germanas jaunesnysis. Man juk jau per penkiasdešimt. Mano orientyrai? Iki šiol mėgstu Andrejų Tarkovskį – šokas po kiekvieno filmo, Eldarą Riazanovą, Georgijų Danelią, „Išgyvensime iki pirmadienio“, ankstyvąjį Nikitą Michalkovą, Andrejų Končialovskį. Pasta- rojo „Asios Kliačinos, kuri mylėjo, bet neištekėjo“ negaliu žiūrėti be ašarų.

Kaip dirbote su Ivanovu?

Jis net nepradėjo skaityti scenarijaus. Sako, tai jūsų reikalas, man patinka jūsų filmai.

Vadinasi, filmas jūr pradžiugino. Juk tai geriausias Jūsų filmas. Girdėjau, kad yra dvi jo versijos...

Ilgaja žiūrėti lengviau už trumpą. Buvo tokia istorija su „Skrendant virš gegutės lizdo“. Kai sugražino iškirptas krepšinio ir žvejybos scenas, filmas lyg ir tapo ilgesnis, bet iškart susiklostė dinamiškai. Mano filme atsikito tas pats.

Kartų skirtumas tarp mokytojo ir vaikų filmo pradžioje milžiniškas, o link finalo sutrumpėja. Bet juk skirtumas būna visada...

Mokausiu „klausytis“ jū, visai kitokių. Juk mes – amžininkai. Gyvename tuo pačiu laiku toje pačioje vietoje. Vaikai gali mus daug ko išmokyti. Draugauju su savo sūnumis. 21 ir 27 metų. Kalbamė ta pačia kalba. Tariuosi su jais. Iš jų mokausiu mylėti gyvenimą, džiaugtis „paprasčiais dalykais“ – taip vadinasi ir mano mėgstamas Popogrebskio filmas. Juk stebėtis vis sunkiau ir sunkiau. Stebėtis reikia mokytis iš vaikų.

PARENGĖ KORA ROČKIENĖ

Anonsai

Kino klasikos vakarai su Ericu Rohmeru

Tik keli režisieriai kino istorijoje gali pasigirti tokiu įdėniu ir giliu žvilgsniu į vidinį savo personažų pasaulį kaip prancūzų kino klasikas Ericas Rohmeras (1920–2010). Gal todėl, kad, pasak režisieriaus, jį kur kas labiau domino tai, kokios minčios sukaicių galvoje, nei tai, kuo jie užsiima. Pernai prancūzų kino festivalis „Žiemos ekranai“ surengė Rohmero filmų retrospektivą. Ją simboliskai pratęs „Skalvijos“ kino

centras, „Kino klasikos“ vakaruose parodysiantis pasaulinį pripažinimą režisieriu atnešusį filmą „Mano naktis su Mod“ (1969).

Rohmero filmografijoje – 25 vaidybiniai filmai. Dalį jų režisierius sugrupavo į tris ciklus: „Moralinės pasakos“ (1962–1972), „Komedijos ir patarlės“ (1980–1987) ir „Keturų metų laikų pasakos“ (1990–1998). „Mano naktis su Mod“ yra iš pirmojo ciklo. Tai šviesus ir jautrus filmas apie atsikritinumą, likimą, seksą, religiją, vidines nuostatas, kurias kartais esi priverstas peržiūrėti.

Jeanas-Louis Trintignant’as filme

vaidina religingą inžinierių Luji, gyvenantį pagal griežtą moralės kodeksą ir siekiantį racionalizuoti pasaulį. Prieš pat Kalėdas bažnyčioje dėmesį patraukia jauna šviesiapslaukė. Tačiau netrukus jis pakvieta į vakarienės pas žavią ir išmintingą laisvamanę Mod (Françoise Fabian). Diskusijos apie santuoką, moralę, religiją, Blaise’ą Pascalį užtrunka iki paryčių. Nors Mod ir néra Luigi tipo moteris, domina labiau. Kurią pasirinkti?

Rohmeras savo filmuose kūrė universalų pasaulį. Čia dominuoja subtili ironija, minimalus siužetas, o persone-

Trauffaut, Claude’as Chabrolis, Jacques’as Rivette’as) Rohmeras debiutavo didžiajame kine – sukurė filmą „Po liuto ženklu“.

Prieš keturis filmo seansus kūrėjų pristatys ir filmą interpretuos skirtingu lektorai: balandžio 6 d. – kino kritikė Izolda Keidošiūtė, balandžio 13 d. – kino teoretikas Lukas Brašiškis, balandžio 27 d. – kino kritikė Auksė Kancerevičiūtė, po pastarojo seanso žiūrovai kviečiami aptarti filmą „Kino klube“. Gegužės 4 d. pastebėjimais dalinsis filosofė Mantė Valiūnaitė.

„SKALVIJOS“ INF.

Laiko meditacijos

Is „Kino pavasario“ dienoraščio

Živilė Pipinytė

„Kino pavasario“ yra keli festivaliai. Vienas orientuoja į tarptautinius standartus, kruopščiai renka debiutinius ir antruosius Vidurio ir Rytų Europos režisierių filmus, priklauso rimtus autorius, tyrinčiančius naujus kino kelius. Kitas skirtas „žmonėms“, kurie mielai renka populiausius abiejų lyčių lietuvių aktorių, net jei šie ir nesukūrė jokių rimtų vaidmenų. Didžiulis chaosas jau tradiciškai siejasi su lietuviškais, ypač trumpametražiais, filmais. Jie išmėtyti po daugybę programų, vieni jau rodyti „Scanoramos“ konkurse, kiti – apskritai neišku, iš kur ir kaip pateko į festivalį. Jei atrankos kriterijus – tik lietuviška pavardė titruose, o ne filmo kokybė, žiūrėti tikrai neverta.

Siemant dalis „Kino pavasario“ filmų skatinė pasinerti į realaus laiko tékmę. Per keturių valandos trukantis režisierius iš Filipinų Lavo Diazas „Norte. Istorijos pabaiga“ iš pradžių siek tiek sverzino banalui. Raskolnikovo nusikaltimo atpaskojimui. Tačiau dvejų personažų – groteskišką lupikautoją ir jos dukterį nužudžiusio intelektualo, neigiančio moralę ir tradicines vertibes, ir doro žmogaus, kalinčio už svetimą nusikaltimą, likimo paralelės filme išgyja visai kitą prasmę. Diazas nuolat supriekina daug kal-

bančius, garsiomis pavardėmis ir idėjomis besisvaidančius intelektualus ir nematomus mažuosius žmones, kurie tiesiog stengiasi išgyventi, kaip nuteistojų žmona. Jai tenka sunki našta išmaitinti vaikus, išleisti juos į mokslius. Vidinę transformaciją patiria nuteistasis – jis slaugo, globoja, padeda kitiems. Tik vyro sapnai nuolat pranašauja grësmę ir katastrofą. Žudikų kaltės jaunesumas stumia vis gilyn į prievertą ir neapykantą pasaullui. Jis bando paneigtį kaltę drastiškai išprievertaudamas seserį, bet ir šis nusikaltimas nieko nekeičia. Tačiau neteisybę keičia pasaulį.

Diazas savo refleksijas formuluoja ne žodžiais, bet panardindamas žiūrovus į nuteistoją šeimos kasdienybęs vaizdus. Lyg nieko svarbaus ir nevyksta – moterys skalbia, gamina maistą, tvarko namus, eina su vaikais pasivaikščioti ar tiesiog vaikare šnekučiuojasi prie namų, ekraną užplūsta kasdienybės tékmė, bet nuo jos neįmanoma atitrauktis akių. Regis, ji Diazui ir svarbiausia. Kasdienio gyvenimo ritmas neskubus, tačiau jo stebėjimas filme sugražina į kitą – lyg mitinį laiką. Taip režisierius priartėja prie apmästyti esmės. Nors „Norte. Istorijos pabaiga“ ištarmė niūri ir negailestinga, iš ekrano sklindančios šviesos neįmanoma pamiršti. Kad ir vieno filmo epizodo, kai ryte moteris įjeina į

kambarį, kur miega vaikai, uždega šviesą, atidaro langą. Tada tas švytintis langas jau rodomas iš lauko – gatve praeina kareiviai, vingujuota gatve važiuoja motociklas, jis létai artėja prie namo, anapus upės, pačiam tolimiausiam kadro taške (Diazas sugerbėjimas kurti kadro gelmę – neįkertėtinas) liepsnoja gaisras. Motociklas sustoja, moteris ir mergaitė padeda iškrauti atvežtas daržoves. Krauna ilgai, per tą laiką jau ir visai prašvinta. Tada atrandi, kad kinas ir yra stebėjimo menas.

Neprisimenu tiksliai, bet, regis, būtent taip kiną yra apibūdinęs Tai-vano kino kūrėjas Tsai Ming-liangas. Siemet „Kino pavasaris“ parodė tris jo filmus – du trumpo metražo pasivaikščiojimus su budistu vienuoliu („Kelionė į Vakarus“, „Laiškai iš Pietų“) ir „Benamius šunis“. Tai buvo tikra grynojo kino puota. Tsai Ming-liango filmų neįmanoma pamiršti, nors režisierius vengia žodžių, filmuoja ilgai trunkančius planus, vis labiau tolsta net ir nuo menkų siužeto apmatų.

„Benamiai šunys“ nuo pat pirmųjų kadrų primena sapną: moteris šukuoja plaukus, už jos miega du vaikai, fone – keista siena, ant jos nupieštos linijos lyg miškas. Tsai Ming-liango filmų erdvė niekad nebuvó realistiška, joje visada yra koks nors fantastikos elementas – užkrėsta upė („Upė“, nesibaigiantis lietus

„Benamiai šunys“

(„Skylė“), jis dažnai supriekina dehumanizuotas didmiesčio erdves ir gamtą, pripildo filmus lietaus ir vėjo gausmo, paryškinančio personažų vienatvę ar trapų laisvés pojūtį. Tačiau režisieriu visada svarbiausia yra perteikti būsenas.

Vienas „Benamiai šunų“ personažas yra maždaug keturiadesimtmmetis vyras. Jis stovi triukšmingoje gatvėje, laikydamas prabangių butų reklamą. Savo namų jis neturi – kartu su vaikais gyvena kontineiryje, jie prausiasi viešajame tualete, vai-kai dienas leidžia didelę parduotuvėje. Moteris parduotuvėje dirba. Naktimis ji maitina benamius šunis, apsigyvenusius apliestante didžiuoliame, kadaise, matyt, prabangiame name. Čia, priešais keistą lyg švytinčią freską, vyks ir paskutinė tikraja to žodžio prasme stublinanti filmo scena. Ji trunka ilgai, yra statiska, tai vienas kadas, kuriame vyras ir moteris žiūri į tą freską. Matome tik jų veidus.

Iš tikrujų Tsai Ming-liangas rodo nevilties būseną. Ji ir yra scenos esmė: fizinė erdvė pavirsta minčių,

prisiminimų, kančios erdve, kuri ir materializuojasi ilgame statiskame kadrė. Šią būseną turime išgyventi kartu su filmo personažais. Būseną, kuri baigiasi tarsi anapuse, neįkertina šviesa, sklindančia iš paskutiniųjų filmo kadrų. Ji – lyg svetimo sapno blyksnis arba nežinomas tiesos atsivėrimas.

Iš pabaigą režisierius ir aktorius Lee Kang-shengas eina palapsniui. Prie jos artėjama keliuose ankstesniuose filmo epizoduose, kai vyras stovi lietu, čaižomas vėjo ir lietaus lašą, laiko plakatą ir iš pradžių deklamuoją greičiausiai senosios kinų operos fragmentą, o pasukui jį ir sudaunuoją. Arba kai jis godžiai valgo vištieną. Kadre tik aktoriaus veidas, laikas ir tuštuma, bet tai veikia beveik fiziškai.

„Benamiai šunys“ – dar viena Tsai Ming-liango meditacija apie laisvę ir laiką. Jo filmuose išgyvenamas laikas tampa kino esme, laiko rodymas – iššūkiu nuolat skubančiam ir laiko pojūtį praradusiam šių dienų žmogui.

Rodo TV

Saldainių dėžutės iš politikų rankų

Naujausia šio pavasario lietuvių politikų, politologų ir medijų specialistų mada – susirūpinimas Rusijos televizijų propagandiniems laidos. Kai kurie iš jų nusiteikę itin „patriotiškai“ ir siūlo drausti visus rusiškų kanalus. Šių žmonių pasipiktinimas rusų kanalu įtaka kartais net skamba komiškai. Štai studijoje pas Edmundą Jakilaitį šio pirmadienio vakarą apsilankę veikėjai nedviprasmiskai pareiškė, esą lietuvių nesuprantą, kad rusų televizijos jais manipuliuoja, rodo mela ir kariauja prieš juos.

Seniai įtariau, kad politikai ir jiems pritariantys mus visus laiko kvailiai. Tačiau dabar vis labiau akivaizdu, kad politikams ir rūpi tik patys kvailiausi, t.y. tie, kurie nesugeba mąstyti savarankiškai. Tiesa, toje pačioje laidoje kysojo ir medijų verslo ausys: net laidos vedėjas šventai piktinosi, kad šie kanalai rodo daug reklamos, o juk tuos pinigus galėtų pasidalinti lietuvių televizijos.

(taip elgiasi už mus demokratikos ir kultūringesnės saly) ar nacionalinę televiziją, kuri nebūtų priklausoma nuo norinčiųjų viskų uždrausti. Politikams daug naudingesnė žiniasklaida, dauginanti kvalif. Jie teisūs, nes antraip kas tada už juos balsuos?

Noriu, kad mane suprastumėt teisingai. Rusiškų kanalų, tiksliau, Lietuvai adaptuotųjų versijų beveik nežiuriu. Tikrai įdomias ir vertingas rusų laidas ar serialus tenka žiūréti internete, nes Lietuvoje jų nerodo. Tačiau esu išsitikinęs, kad orientacija į draudimus ar idiotus dar nė vienos šalies nepadarė demokratikos ar pažangesnės. Kai kurios pastarųjų metų Lietuvos raidos tendencijos, kad ir Pakaunės ledi Makbet, tapusios Seimo nare, istorija, deja, tai jau gali iliustruoti.

Tad visai laiku LNK ši savaitgalį (6 d. 11.35) nusprendė priminti Roberto Zemeckio 1994 m. filmą „Forestas Gampas“

restas Gampas“. Jis sukurtas Winstonas Groomo knygos pagrindu ir pasakoja apie Forestą Gampą, sergantį lengva autizmo forma. Filmo heroinas nuolat tampa svarbiausiu savo šalies ir pasaulio įvykių dalyviu, susikrauna milžiniškus turtus, bet išleika doru žmogumi ir amžinu vaiku. Filme daug autentiškų dokumentinių interpu, kuriuose kompiuteris padeda atsiurti ir Tomo Hankso suvaidintam filmo herojui. Pavyzdžiu, Gamps susitinka su Johnu Lennonu, Johnu Kennedy, Elvisu Presley. Gampo gyvenimo šukis: „Gyvenimas – kaip saldainių dėžutė. Niekad nežinai, kas tau teks.“

JAV „Forestas Gampas“ sulaukė

fenomenalios sėkmės ir šešių „Oscarų“, ir tai iš tikrujų daug pasakojo apie šalį, kurios istorija rodoma filme. Kita vertus, šiuolaikiniai Gampai, kurių netruksta ir Lietuvos, jau gali ir nebūti idiotai, tik jais sėkmės apsimetinėti.

LRT (5 d. 23 val.) pasiūlys dar vieną amerikietišką istoriją – Irwino Winklerio filmą „Numylėtinis“ (2004). Jis pasakoja apie kompozitorių Cole'ą Porterį (1891–1964), garsiuju Brodvejaus miuziklų autoriumi, nuo jo susitikimo su Linda Lee Thompson iki pat gyvenimo pabaigos. Sako, kad pažiūrėjęs 1946 m. Michaelo Curtizo sukurta filmą apie save „Naktis ir diena“, kur Porterį suvaidino gražuolis Cary Grantas, kompozitorius pasakė: „Jei išgyvenau šį filmą, išgyvensiu viską.“ Ką jis būtų pasakęs apie „Numylėtinį“, taip ir nesužinosime, nors pastarajame jau užsiminta ir apie Porterio homoseksualumą. Pagrindinius filmo personažus suvaidinę Kevinas Kline'as ir Ashley Judd – geri aktoriai, tačiau atmintyje išlieka ne jų herojų meilės istorija, o Porterio dainos.

Jei meilės istorijos painios, geriau kreiptis į Woody Alleną. Filmas „Kai sutiki aukštą tamsiaplaukį“ (BTV, 9 d. 21.30) puikiai iliustruoja režisierius mintis apie savo filmus: „Tai bandymas nukreipti dėmesį į kelti sau iššūkius, kurie atitraukia mano protą nuo juodų minčių.“ Allenas vis rečiau juokauja, nors ir kalba apie gyvenimo absurdą, lemtingus atsitikinumus ar žmogaus gyvenimą valdantį egoizmą. Neatsitikinai filmo pasakotojas prasitaria: „Kartais fantazijos veiksmingesnės už vaislus.“ Šiame filme Allenas pasakoja apie keturis personažus. Nors iš pirmo žvilgsnio herojai užsiima jaudinančiais dalykais – prekiauja meno kūriniais, rašo romanus, mezga ro-

maną su prostitutė, domisi spiritizmu, jie gana paprasti ir todėl daro paprastas kliaudas. Kaip ir mes visi, gal todėl tokios visiems suprantamos ir Alleno herojų pastangos išbristi iš gyvenimo krizės. Tad net Holivudo žvaigždės Anthony Hopkins, Naomi Watts, Joshua Brolinas, Antonio Banderasas puikiai jaučiasi šiame visai neholivudiška-me reginje be reginio.

Užt at reginio, kuris yra tik reginys be jokio turinio, nepristigs Kristinos Buožytės ir Bruno Samperio filme „Aurora“ (LRT, švvakar, 4 d. 23.15). Juo LRT pradeda naują lietuviškų filmų ciklą „Auroras“ veiksmas perkels į komos ištinktos Jurgos Jutaitės Auroros smegenis, prie kurų prisijungs jaunas ir, sakyčiau, nuobodžiavantis Mariaus Jampolskio mokslininkas. Tad meilės istorija ir įvairūs nuogalių erotiniai žaidimai klostysis ten, tiksliau, lietuviškuose smėlynuose, gražiuose interjeruose, prie prabangiai nukrautų stalų... Tačiau ši kelionė po lietuvių kino pasąmonę gali būti savaip ir pamokoma, nes „Aurora“ juk atskleidžia, kas iš tikrujų domina ir žavi jaunuosis mūsu kino kūrėjus.

Po mano daugiabučio langais stovi Artūro Zuoko rėmėjo automobilis. Ant jo lyg ant saldainių dėžutės didelėmis raidėmis parašyta: „Lietuva – viskas įmanoma!“ Bijau, kad taip.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

<p>Parodos</p> <p>VILNIUS</p> <p>Nacionalinė dailės galerija Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija nuo 11 d. – Kęstučio Zapkus (Niujorkas) retrospektiva Paroda „Šviesos“</p> <p>Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistinių interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Oršos mūšio 500-ujų metinių minėjimo paroda „Oršos mūšis“</p> <p>Radvilių rūmai Vilniaus g. 24 Europos dailė XVI–XIX a. Dubingių ir Biržų kunigaikštiai Radvilos Rytų Azijos, Naujosios Gvinėjos ir Australijos aborigenų menas</p> <p>Taikomosios dailės muziejus Arsenalų g. 3A Paroda „Nuo karo iki taikos“ (XX a. penkto-dešimtmečio mada iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos) Leonardo Tuleikio paroda „Tapybos atspindžiai“</p> <p>Vytauto Kasiulio dailės muziejus A. Goštauto g. 1 Vytauto Kasiulio kūrinių kolekcija Paroda „Arbit Blato Paryžius ir Venecija“</p> <p>Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenas Arsenalų g. 1 Seniosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas; Kryždirbystė Paroda „Tradicinės audimas: spalva ir ornamentas“</p> <p>Kazio Varnelio namai-muziejus Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</p> <p>Bažnytinio paveldo muziejus Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija</p> <p>VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS</p> <p>Parodų salės „Titanikas“ Maironio g. 3 Elenos Balsiukaitės-Brazdžiūnienės tapybos darbų paroda „Šeši daktarai meilė“ Grafinio dizaino paroda „Plakatų apsuptyje“ Paroda „Stotelė: Vilnius“</p> <p>Galerija „Akademija“ Pilies g. 44/2 iki 5 d. – paroda „The Figure and its Figuration“ Jānio Majeckio paroda „Quasi una fantasia“</p> <p>Tekstilės galerija „Artifex“ Gaono g. 1 iki 5 d. – Džinios Jasiūnienės paroda „Aukso vidurys“</p> <p>.5 Mills Malūnų g. 5 „Grafikos nakties Nr. 1“ laboratorijoje sukurtų darbų paroda</p> <p>A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai</p> <p>Telšių galerija Kęstučio g. 3 Gražinos Gužienės tapybos darbų paroda „Lada ir Lela“ iki 9 d. – VDA Telšių fakulteto studentų tarptautinė paroda „Be patirties“ iki 10 d. – Remigijaus Venckaus fotografijų paroda „Dienoraščių vietas...“</p>	<p>Kauno paveikslų galerija K. Donelaičio g. 16 Keramiku Lilijos Olšauskienės ir Augustės Olšauskaitės paroda „Abi“ Paroda „Jonui Vaičiui – 110“ Paroda „Leonardas Vaitys. Architektūra: kūrybos faktai“</p> <p>Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus V. Putvinskio g. 55 Paroda „Tautų arenėje. Paryžius 1937“ iki 6 d. – Telesforo Valiaus (1914–1977) paroda „Paskutinis rytas“, skirta dailininko 100-osioms gimimo metinėms</p> <p>A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus V. Putvinskio g. 64 Mildos Gailiūtės paroda „Sugrižinėjimai“</p> <p>Keramikos muziejus Rotušės a. 15 Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda</p> <p>Galerija „Meno parkas“ Rotušės a. 27 iki 12 d. – Arvydo Martinaičio paroda „Špaļv zona II“</p> <p>Kauno fotografijos galerija Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2 Paroda „Arno Fischer. Fotografija“ Artūro Morozovo fotoparoda</p> <p>Galerija „Aukso pjūvis“ K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53 Rasos Mačiuliūnės autorinių papuošalų paroda „Pasišnekėjimai“ Dalius Stalauskienės piešinių ant stiklo paroda „Šviesi diena abipus lango“ iki 7 d. – Sigito ir Ričardo Lukošiūnų keramikos paroda „Molio dėlionė dvem“</p> <p>VDU menų galerija „101“ Laisvės al. 53 iki 11 d. – Adomo Danusevičiaus parodos „Kamufliažinių vyriškumas“</p> <p>„Post“ galerija Laisvės al. 51 a nuo 4 d.</p>
---	--

RAI „TIKRATIKRAISTORIJA“. Kūrybinė komanda A. Navickas (muzika), L. Vaskova (teatras), S. Biekšaitė (teatras) („Operomanija“)	E.-E. Semitto „PALEISTUVIS“. Rež. – P. Gaidys
5 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „CONTEMPORARY?“ (jaunujių scenos menininkų programa „Atvira erdvė‘13“)	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
6 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „TARMIŲ STALAS“. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)	5 d. 18.30 – J. Steino, J. Bocko, Sh. Harnicko „SMUIKININKAS ANT STOGO“
6 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – P. Marivaux „DAR VIENA MEILĖS STAIGMENA“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	6 d. 12 val. <i>Kolonų salėje</i> – PREMJERA! „TINGINELIŲ KAIMAS“ (pagal V.V. Landsbergio knygą „Tinginių pasakos“)
7 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „Pasakų pirmadieniai mažyliams“. Lengvos ir kvapnios pasakos. Pasakas sekia S. Degutytė („Stalo teatras“)	ŠIAULIAI
8 d. 18.30 <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „MEILĖ TRIMS APELINSAMAS“. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)	Šiaulių dramos teatras
10 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „ARABIŠKA NAKTIS“. Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	6 d. 18 val. – PREMJERA! V. Zabalujevo, A. Zenzinovo „GRAŽUOLĖS“. Rež. – A. Dilytė
11 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „NUTOLE TOLIAI“ (pagal P. Širvį). Rež. – C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)	9 d. 18 val. – L. Gersche's „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. – D. Kazlauskas (Panevėžio J. Milinio dramos teatras)
11 d. 19 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „59'ONLINE“. Idėjos aut. L. Vaskova ir R. Mačiliūnaitė (jaunujių scenos menininkų programa „Atvira erdvė‘13“)	10 d. 18 val. – E. Sašenko ir V. Kazlauskas (VŠĮ „Bardai“)
KAUNAS	11 d. 18 val. – PREMJERA! V. Zabalujevo, A. Zenzinovo „GRAŽUOLĖS“. Rež. – A. Dilytė
Kauno dramos teatras	PANEVĖŽYS
4 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – M. Ivaškevičiaus „MISTRAS“. Rež. – R. Tuminas (Vilnius mažasis teatras)	Juozo Miltinio dramos teatras
4 d. 18.30 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – B. Srblijanovič „SKERIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas	6 d. 17 val. – Moliero'o „TARTUUFAS“. Rež. – D. Kazlauskas
5 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – Y. Mishimos „MARKIZE DE SAD“. Rež. – A. Areima	9 d. 18 val. – „BUS SUNKU...“
6 d. 15 val. <i>Ilgiojoje salėje</i> – I. Paliulytės „LIŪDNAS DIEVAS“. Rež. – I. Paliulytė	Rež. – A. Večerskis („Domino teatras“)
6 d. 18 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – J. Tumo-Vaižganto „ŽEMĖS AR MOTERS“. Rež. – T. Erbrėderis	10 d. 18 val. – L. Gersche's „LAISVI DRUGELIAI“. Rež. – D. Kazlauskas
Kauno muzikinis teatras	11 d. 18 val. – J. Tatė „SANKIRTA SU PAGRINDINIUI KELIU“. Rež. – A. Vidžiūnas
4 d. 18 val. – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – V. Visockis	Koncertai
5 d. 18 val. – K. Millöckerio „STUDENTAS ELGETA“. Dir. – V. Visockis	Lietuvos nacionalinė filharmonija
6 d. 12 val. – E. Chagagortiano „AUSINĖ KEPURĖ“. Dir. – V. Visockis	4 d. 14 val. <i>Kuršenų vaikų namuose</i> , 4 d.
6 d. 18 val. – L. Fallio „MADMAD POMPADUR“. Dir. – J. Janulevičius	18 val. <i>Šiaulių dramos teatre</i> – K. Donelaičio metams. Čiurlionio kvartetas, A. Krikščiūnaitė (sopranas), V. Rumšas (aktorius). Programoje K. Doneleičio, Maironio, V. Mykolaičio-Putino, Just. Marcinkevičiaus poezija; J. Naujailio, A. Kačanauskas, S. Šimkaus, J. Grudžio, A. Belazaro dainos
9 d. 18 val. – „ZYGFRYDO VERNERO KABARETAS“. Dir. – J. Janulevičius	5 d. 16 val. ir 18 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – VII tarptautinis Vainiūno pianistų ir kamerinių ansamblų konkursas. Pianistų konkursų finalas. Lietuvos kamerinių orkestrų. Dir. – R. Šervenikas
10 d. 18 val. – J. Strausso „ČIGONŲ BARONAS“. Dir. – V. Visockis	5 d. 17 val. <i>Kauno valstybinėje filharmonijoje</i> – XVII a. kompozitoriu E. Griego ir M.K. Čiurlionio muzikos festivalis. Lietuvos nacionalinių simfoninių orkestrų. Solistė M. Kan (fortepijonas). Dir. – E. Selvikas.
11 d. 18 val. – šokio vakaras: Lietuvos baleto žvaigždės	Programoje J. Sibeliaus, E. Griego kūriniai
Kauno kamerinis teatras	6 d. 17 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – S. Vainiūno pianistų ir kamerinių ansamblų konkursas. Konkurso pabaiga, laimėtojų apdovanojimas ir laureatų koncertas. Dalyvauja konkurso laureatai. Lietuvos kamerinių orkestrų. Dir. – R. Šervenikas
5 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „DIENA IR NAKTIS“. Rež. – S. Rubinovas	6 d. 11 val. <i>Vilnius šv. Mikalojaus bažnyčioje</i> , 6 d. 18 val. <i>Vilnius šv. Prancišaus Asyžiečio (Bernardinų) bažnyčioje</i> , 13 d. 13 val. <i>Merkinės šv. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje</i> , 13 d. 17 val.
11–13 d. 18 val. – PREMJERA! G. Boccaccio „DEKAMERONAS“. Rež. – A. Rubinovas	<i>Kaišiadorių kultūros centre</i> – Čiurlionio kvartetas, V. Rumšas (aktorius). Programoje J. Haydno „Septyni paskutiniai mūsų išganytojo žodžiai ant kryžiaus“
Kauno mažasis teatras	6 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – „Karališkų rūmų muzika“. Iš ciklo „Europa – muzikos meno lopšys“. Kamerinių ansamblis „Musica humana“ (meno vad. ir dir. – A. Vigžirda). Solistai – Lietuvos jaunieji talentai. Koncertą veda R. Dubinskaitė
5 d. 18 val. – F. Rame, D. Fo „LAISVOJI PORA“. Rež. – R. Januškevičiūtė, A. Baniūnas	6 d. 16 val. <i>Trakų pilies Didžiojoje menėje</i> – Vien tik Mozartas. Iš ciklo „Muzika Trakų pilypė“. LMIA Dainavimo katedros studentai D. Kazonaitė (sopranas), M. Martinsonė (sopranas), L. Bendaravičius (baritonas), J. Kirstukas (baritonas), styginių kvartetas „Adora“: S. Tankevičius (smuikas), A. Birvydaitė (smuikas), J. Juozapaitis (altas), I. Pikalaviciūtė (violončelė)
6 d. 12 val. – „KREIVOS DAIKTIŲ ISTORIJOS“. Rež. – A. Baniūnas	8 d. 12 ir 14 val. <i>Šiaulių dramos teatre</i> – „Susitikimas su Mere Popins“. Čiurlionio
Kauno lėlių teatras	9 d. 18 val. – abatvakaris „Lig Tave sulauksim“. Vaidina E. Tulevičiūtė, V. Kuklytė, muzikuoją R. Šilinskaitė, M. Pleitaitė. Idėjos aut. ir rež. – E. Tulevičiūtė, dail. – K. Siparis
5 d. 12 val. – SNIEGO KARALIENĖ (pagal H.Ch. Anderseną). Pjesės aut. ir rež. – N. Indriūnaitė (Vilnius „Lėlės“ teatras)	Nacionalinė dailės galerija
6 d. 12 val. – „ZUKIO KAPRIZAI“. Rež. – A. Stankevičius	9 d. 18 val. – paskaitų ir pokalbių ciklas „Kas néra fotografija?“. P. Petraičio paskaita
KLAIPĖDA	„Fotografija institucijoje: formavimas ir dabarties tendencijos“
Klaipėdos valstybinis dramos teatras	
5 d. 18 val. – Žvejų rūmuose – PREMJERA! P. Zelenkos „PAPRASTOS BEPROTYBĖS ISTORIJOS“. Rež. – D. Rabauskas	
6 d. 18 val. <i>Klaipėdos dramos teatre</i> – K. Dragnuskajos „LUNAČIARSKO LUNAPARKAS“. Rež. – D. Rabauskas	
9 d. 18 val. <i>Akmenės kultūros centr</i> . –	

Bibliografinės žinios

MENAS

Kūrybinė vaizduotė : dailės kritika ir publicistika / Algis Uždavinys ; sudarytojos Odeta Žukauskiene, Žilvinė Gaižutytė-Filipavičienė ; Lietuvos kultūros tyrimų institutas. – Vilnius : Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2013 (Vilnius) : Standartų sp.). – 351, [1] p. : iliustr., portr. – Santr. angl. – Tiražas [300] egz. – ISBN 978-9955-868-62-0

Lietuvos dailininkų žodynas = Dictionary of Lithuanian artists / [redaktorių kolegija: Lina Balaišytė ... [et al.]. – Vilnius : Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2005- . – ISBN 9986-638-61-5 (jr.)

T. 3: 1918-1944 / [Lietuvos kultūros tyrimų institutas] ; sudarytoja Lijana Šatavičiūtė-Natalevičienė. – Vilnius : Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2013 (Vilnius : Petro ofsetas). – 519, [1] p. – Dalis gretut. teksto liet., angl. – Tiražas [900] egz. – ISBN 978-9955-868-63-7

Lietuvos tapyba, 1960-2013 : [albumas] / [sudarytoja ir ižanginio teksto autorė Raminta Jurėnaitė] ; [dailininkų biografijų autorė leva Koncytė]. – [Vilnius] : Modernaus meno centras, [2014] (Vilnius) : BALTO print). – 434, [1] p. : iliustr., portr. – Virš. antr. nenurodyta. – Tiražas 1600 egz. – ISBN 978-609-8136-03-6 (jr.) : [130 Lt]

Piešimas buvo tarsi durys : [dailininkų] Petras Repšys kalbina Aurimas Švedas. – 2-as patais. leid. – Vilnius : Aidai, [2014] (Vilnius : Standartų sp.). – 254, [2] p. : iliustr. – Tiražas 800 egz. – ISBN 978-609-450-024-4

Postmodernizmas : įvadas : [ilustruotas gidas] / Richard Appignanesi, Chris Garratt, Ziauddin Sardar ir Patrick Curry ; iš anglų kalbos vertė Marius Burokas. – Vilnius : Modernaus meno centras, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 192 p. : iliustr. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-609-805-005-2 : [20 Lt]

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Girių karalius : romanas / Michel Tournier ; iš prancūzų kalbos vertė Stasė Banionytė. – Vilnius : Žara, [2014] (Vilnius : BALTO). – 394, [1] p. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9986-34-297-7 (jr.) : [25 Lt]

Kaip nepastovi žemės kogarbė / Jonas Mačiulis-Maironis ; [parengė Aldona Ruseckaitė]. – Kaunas : Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2013 (Kaunas : Morkūnas ir Ko). – 23, [1] p. : iliustr., faks., portr. – (Neskelbtų tekstu fragmentai ; sąs. 3). – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-711-15-5

Koperniko paslaptis : [romanas] / Jean-Pierre Luminet ; iš prancūzų kalbos vertė Valdas V. Petrauskas. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). – 349, [2] p. : iliustr. – Tiražas 1800 egz. – ISBN 978-609-01-1325-7 (jr.) : [30 Lt 37 ct]

Mano geriausios draugės dukra : romanas / Dorothy Koomson ; iš anglų kalbos vertė Ramunė Vaskelaitė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 429, [2] p. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-24-915-3 (jr.) : [33 Lt 13 ct]

Mokslas – tai didžiausia galybė / Jonas Mačiulis-Maironis ; [parengė Aldona Ruseckaitė]. – Kaunas : Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2013 (Kaunas : Morkūnas ir Ko). – 23, [1] p. : iliustr., faks., portr. – (Neskelbtų tekstu fragmentai ; sąs. 2). – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-9955-711-14-8

Pagundų verpetas : [romanas] / Jeanne Bourin ; iš prancūzų kalbos vertė Stasė Banionytė. – Vilnius : Žara, [2014] (Vilnius : BALTO). – 382, [2] p. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9986-34-300-4 (jr.) : [27 Lt]

Snieguolė turi mirti : [romanas] / Nele Neuhaus ; iš vokiečių kalbos vertė Danutė Šaduikenė. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 449, [5] p. – Tiražas 1800 egz. – ISBN 978-609-01-1326-4 (jr.) : [33 Lt 19 ct]

Steponas Batoras : istorinis romanas / Kállay Miklós ; iš vengrų kalbos vertė Vitas Agurkis. – Vilnius : Žara, [2014] (Vilnius : BALTO). – 492, [3] p. : iliustr., žml. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9986-34-296-0 (jr.) : [27 Lt]

GROŽINĖ LITERATŪRA VAIKAMS

Ana ir prancūzikas bučinys : romanas / Stephanie Perkins ; iš anglų kalbos vertė Sigita Parulskis. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). – 326, [1] p. – Tiražas 1700 egz. – ISBN 978-609-01-1346-2 (jr.) : [25 Lt 42 ct]

Aukso maišas : [pasakos] / Vytautas Tamulaitis ; [dailininkė Daiva Kairevičiūtė]. – Vilnius : Žara, [2014] (Vilnius : BALTO). – 39, [1] p. : iliustr. – Tiražas [1500] egz. – ISBN 978-9986-34-298-4 (jr.) : [15 Lt]

Bardo nuotykiai ir žygiai : [apysaka] / Jonas Avyžius ; dailininkas Gintaras Jocius. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Vilnius : Petro ofsetas). – 293, [2] p. : iliustr. – Tiražas 1500 egz. – ISBN 978-609-01-1012-6 (jr.) : [19 Lt 77 ct]

Gimės bėgti : nepaprasto šuns gyvenimas : [apysaka] / Michael Morpurgo ; iš anglų kalbos vertė Nijolė Chijenienė ; iliustravo Michael Foreman. – Vilnius : Alma littera, 2014 (Kaunas : Spindulio sp.). – 230, [18] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-01-1327-1 (jr.) : [18 Lt 36 ct]

Ingrida ir tėtis / Katerina Janouch ; iliustravo Mervi Lindman ; vertė Rosita Makauskienė. – Vilnius : Nieko rimto, 2014 (Vilnius : BALTO print). – [28] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-441-188-5 (jr.)

Pasakos / Hans Christian Andersen ; iš danų kalbos vertė Ieva Toleikytė ; dailininkė Kaarina Kaila. – Vilnius : Nieko rimto, 2014 (Vilnius : BALTO print). – 148, [4] p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz. – ISBN 978-609-441-198-4 (jr.)

Spalvoti akmenėliai : [eileraščiai] / Martynas Vainilaitis ; dailininkė Diana Radaviciūtė. – Vilnius : Žara, [2014] (Vilnius : BALTO). – 34, [2] p. : iliustr. – Tiražas [3000] egz. – ISBN 978-9986-34-299-1 (jr.) : [15 Lt]

PARENĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ.
LIETUV

Savaitės filmai**Divergentė ****

Dar vienos populiarios knygos paaugliams – Veronicos Roth trilogijos pirmosios dalies „Netinkama“ ekranizacija. Veiksmas nukelia į ateities Žemę. Ant Čikagos griuvių iškilusioje metropolijoje kuriama tobula visuomenė, todėl visi 16 metų sulaukę paaugliai turi pasirinkti vieną iš penkių frakcijų ir likti joje visą gyvenimą. Kiekviena frakcija atspindi charakterio savybes: nuo širduma, atsisakymą, draugiškumą, erudiciją ir drąsą. Jei paauglys turi daugiau nei vieną bruožą, jis pavadinamas netinkamu ir eliminuojamas. Filmo herojė Beatris taip pat netinkama, bet jai pavyks pabėgti ir rasti kelią į pozemius. Čia gyvenantys žmonės nuspindė pasiprišinti žiauriai sistemiui. Pagrindinius vaidmenis Neilo Burgerio filme sukurė Shailene Woodley, Theo Jamesas, Kate Winslet, Zoe Kravitz (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Filomena ***

Airė Filomena pagimdė sūnų būdama paauglė, o tokias „puolusias“ merginas Airijoje siūsdavo į vienuolyną „persiauklėti“. Vienuolės atėmė Filomenos sūnų ir atidavė ji įsiuikinti amerikiečių šeimai. Kai Filomenai pavyko ištakoti iš vienuolyno, jis gyveno dorai, oriai, bet visą laiką ieškojo sūnaus. Jos istorija susidomėjo žurnalistas, kuris rašė apie bažnyčios slaužytus likimus. Kartu šie du labai skirtinčiai žmonės vyksta į JAV išskoti Filomenos sūnaus... Garsus britų režisierius Stephenas Frearsas („Karalienė“, „Pavojingi rūšiai“) sukurė filmą pagal tą kelionę aprašiusio Martino Sixsmitho knygą „Prarastas Philomenos Lee vaikas“. Pagrindinius vaidmenis filme sukurė Judi Dench ir Steve'as Cooganas (D. Britanija, JAV, Prancūzija, 2013). (Vilnius, Kaunas)

Kapitonas Amerika: Žiemos karys ***

Kino komikso apie keršytojų būrio nario superdidvyrio Stivo Rodžerso, praminto Kapitonu Ameriku, nuotykius tēsinys. Superdidvyris iškuria Vašington, bet ramybės jam nebus, netrukus Kapitonas Amerika turės ir vėl gelbėti pasaulį. Kad demaskuotų piktadarių sąmokslą, jam net teks sujungti pastangas su Juodaja našle. Kai atrodys, kad sąmokslas atskleistas, horizonte pasirodys klasingas Žiemos karys... Režisieriai Anthony ir Joe Russo filme vaidina Chrisas Evansas, Samuelis L. Jacksonas, Scarlett Johansson, Sebastianas Stanas, Robertas Redfordas (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Nimfomanė. 1 dalis ****

Vienišius Zeligmanas randa gatvėje primuštą, vos gyvą moterį. Parsivedęs namo, jis klausosi Džo pasakojimo apie jos gyvenimą, tévus, erotinius nuotykius. Didysis provokatorius Larsas von Trieras filme sugrižo prie pasutiniai metais jį ypač jaudinančių temų – mirties, lyties, kaltės, depresijos. Tarp Džo (Charlotte Gainsbourg) ir jos pasakojimo besiklausančio Zeligmano (Stellan Skarsgård) iš esmės vyksta filosofinė diskusija. Tačiau von Trieras niekad nenori būti monotoniškas, todėl filmo stilius pasižymi kontrastais – lyrikos ir atviro grotesko, tragizmo ir net burleskiškai rodomo sekso. Nors Lietuvoje filmą buvo siekta uždrausti, esą jis pornografinis, režisierius nesiekia sužadinti žiūrovų geismus. Greičiau atvirkščiai, bet kad tai supratų, žiūrovams prireiks ne tik humoro jausmo, bet ir intelekto pastangų (Danija, Vokietija, Prancūzija, Belgija, D. Britanija, 2013). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Reidas 2 ***

Iš kruvino pragaro ištrūkės policininkas Rama ilgai nesidžiaugs gyvenimo malonumais: nusikaltėliai užmuša jo broli. Norėdamas atkeršti ir atskleisti policininkų korupciją, Rama pateks į galingą nusikaltelių organizaciją, kur nebus nei artimųjų, nei draugų, nei meilės. Jo misija ir darbas po priedanga – pavojingi. Šis Garetho Evano filmas yra „Reido“ tēsinys ir netrukus bus baigtas dar ir šio tēsinio tēsinys „Reidas 3“. Tikėtis sudėtingo siužeto neverta – svarbiausia naujame filme yra kovos. Joms bei jų choreografijai filme kūrėjai ir skyrė daugiausia dėmesio. Vaidina Iko Uwaisas, Tio Pakusodewo, Marsha Timothy, Alexas Abbadas, Ryuhei Matsuda, Kazuki Kitamura (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Viešbutis „Grand Budapest“ ***

Naujausio, vasarį Berlinelės Didžiuoju žiuri prizu – „Sidabriniu lokiu“ apdovanoto Weso Andersono filmo veiksmas perkelia į išgalvotą Europos šalį Zubrovką didžiųjų permanentų išvakarėse. Filmo herojus garsus rašytojas prisimena savo susitikimą su didelio Europos viešbučio savininku Nuliu Mustafa. Prieš pusę amžiaus Nulis tame pradėjo dirbtį pasiuntinuku – administratorius ponu Gustavo mokiniu. Šis mokėjo jautriai aptarnauti pagyvenusių viešbučio viešnių, tad viena jų paliko jam brangų renesanso laikų paveikslą. Bet paaškėjo, kad gausūs velionės giminiųčiai taip pat nori paveikslų... Tai ne vienintelė priežastis pasižiūrėti puošnų lyg lėlių namelis ir kartu ironiškai, užuominim iš Europos literatūrą ir meną prismaigstyt filmą. Vaidmenis filme sukurė Ralphas Fiennesas, Tony Revolory, Saoirse Ronan, Tilda Swinton, Jude'as Law, Tomas Vilkinsonas, Adrijenas Brody, Willemas Dafoe, Edwardas Nortonas, Léa Seydoux, Harvey Keitelis, Mathieu Amalricas, Billas Murray'us, Jasonas Schwartzmanas, Owenas Wilsonas, Jefas Goldblumas (JAV, Vokietija, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras, šokis** – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | **Stilius** – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | **Maketas** – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras**VILNIUS****Forum Cinemas Vingis**

4–8, 10 d. – Kapitonas Amerika: Žiemos karys (3D, JAV) – 11.45, 15.15, 18.30, 21.45, 23.15; 9 d. – 11.45, 15.15, 18.30, 21.45
4–9 d. – Kapitonas Amerika: Žiemos karys (JAV) – 11.30, 20.15; 10 d. – 11.30, 21.35
4–8, 10 d. – Nimfomanė. 1 dalis (Danija, Vokietija, Prancūzija, Belgija, D. Britanija) – 11, 13.45, 16.30, 19.15, 22 val; 9 d. – 11, 13.45, 16.30, 19.15, 22, 23 val.

4, 7, 8, 10 d. – Reidas 2 (JAV) – 14.45, 18.20, 21.30; 5, 6 d. – 11.30, 14.45, 18.20, 21.30;

9 d. – 11.30, 14.45, 18.20, 21.30, 23.45

5 d. – G. Puccini „Bohema“. Tiesioginė premjeros translacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.55

4–10 d. – „Kino pavasaris 2014“ (žiurėkite atskirką repertuarą www.kinopavasaris.lt)

8 d. – Nojaus laivas (JAV) – 19 val.

10 d. – Rio 2 (JAV) – 19 val.

9 d. – 3 dienos nužudyti (JAV, Prancūzija) – 18 val.

4–10 d. – Viešbutis „Grand Budapest“ (JAV, Vokietija) – 14.25, 16.45, 19.05, 21.30

4, 7, 8, 10 d. – Filomena (D. Britanija, JAV, Prancūzija) – 16.10, 18.45, 21.30; 5, 6 d. – 13.45,

16.10, 18.45, 21.30; 9 d. – 13.45, 16.10, 18.45, 21.30, 23.55

4–7, 8, 10 d. – Divergentė (JAV) – 15, 18, 21 val.; 5, 6, 9 d. – 12, 15, 18, 21 val.

Tarzanas (JAV) – 11.15, 13.30, 15.45, 18 val.; 9, 10 d. – 11.15, 13.30, 15.45

4, 7, 8, 10 d. – Ištrošk greičio (JAV) – 18.10; 5, 6, 9 d. – 12.10, 18.10

4–10 d. – Redirected / už Lietuvą!

(rež. E. Velyvis) – 15.30, 21.10

Ponas Žirnis ir Šermanas (JAV) – 11.10, 15.50;

4, 6, 7, 9 d. – Ponas Žirnis ir Šermanas (3D, JAV) – 18.15

4, 6, 7, 9 d. – 300: imperijos gimimas (3D, JAV) – 20.45, 21.40; 10 d. – 21.40

Forum Cinemas Akropolis

4–8, 10 d. – Kapitonas Amerika: Žiemos karys (3D, JAV) – 10.30, 13.45, 17, 20.30; 9 d. – 10.30, 13.45, 17, 20.30, 23.40

4–10 d. – Kapitonas Amerika: Žiemos karys (3D, JAV) – 11.15, 21.30

4–8, 10 d. – Nimfomanė. 1 dalis (Danija, Vokietija, Prancūzija, Belgija, D. Britanija) – 12, 14.40, 18.15, 21 val; 9 d. – 12, 14.40, 18.15, 21, 23.30

4–8, 10 d. – Reidas 2 (JAV) – 11.45, 14.55, 18.05, 21.15; 9 d. – 11.45, 14.55, 18.05, 21.15, 23 val.

8 d. – Nojaus laivas (JAV) – 19 val.

10 d. – Rio 2 (JAV) – 19 val.

9 d. – 3 dienos nužudyti (JAV, Prancūzija) – 18.30

4–10 d. – Filomena (D. Britanija, JAV, Prancūzija) – 14, 19.10

4–8, 10 d. – Divergentė (JAV) – 11.30, 14.30, 17.40, 20.45; 9 d. – 11.30, 14.30, 17.40, 20.45, 23.50

4–10 d. – Viešbutis „Grand Budapest“ (JAV, Vokietija) – 17.20, 19.40, 21.50

4–7 d. – Ištrošk greičio (JAV) – 16.20, 18.30, 20.15; 8–10 d. – 16.20, 20.15

4–10 d. – Ponas Žirnis ir Šermanas (3D, JAV) – 10.45, 15.45

Tarzanas (JAV) – 13.15, 17.50; Ponas Žirnis ir Šermanas (3D, JAV) – 10.15, 13.00

4, 7, 8, 10 d. – Ponas Žirnis ir Šermanas (3D, JAV) – 15.30; 5, 6 d. – 11, 15.30

4–7, 9, 10 d. – 300: imperijos gimimas (3D, JAV) – 12.45, 21.40; 8 d. – 12.45

4–7, 9 d. – Baubas (Rusija) – 15.15

Ozo kino salė

8 d. – Ekskursantė (rež. A. Juzėnas) – 18 val.; 9 d. – 16 val.

8, 10 d. – Nesamas laikas (rež. M. Vildžiūnas) – 16.30; 9 d. – 18 val.

10 d. – Greičiau nei triušiai (Rusija) – 18 val.

KAUNAS

Forum Cinemas

4, 5, 9 d. – Kapitonas Amerika: Žiemos karys (3D, JAV) – 10.45, 14, 17.30, 20.50; 9 d. – 10.45,

14, 17.30, 21.30

4–8, 10 d. – Kapitonas Amerika: Žiemos karys (3D, JAV) – 12, 18.55; 9 d. – 12 val.

4–8, 10 d. – Nimfomanė. 1 dalis (Danija, Vokietija, Prancūzija, Belgija, D. Britanija) – 11, 13.40, 17.45, 20.45; 9 d. – 11, 13.40, 17.45, 20.45, 23.30

4–8, 10 d. – Reidas 2 (JAV) – 18, 21.15; 9 d. – 18, 21.15, 23.15

5 d. – G. Puccini „Bohema“. Tiesioginė premjeros translacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.55

8 d. – Nojaus laivas (JAV) – 19 val.

10 d. – Rio 2 (JAV) – 19 val.

9 d. – 3 dienos nužudyti (JAV, Prancūzija) – 18.55

4–8, 10 d. – Divergentė (JAV) – 15, 17, 20.15; 9 d. – 15, 17, 20.15, 23 val.

4–10 d. – Ponas Žirnis ir Šermanas (3D, JAV) – 10.30, 12.50, 15.15

4, 6, 7, 9 d. – Ponas Žirnis ir Šermanas (JAV) – 13.30, 18.15; 5, 8, 10 d. – 13.30

4, 7, 8, 10 d. – Tarzanas (JAV) – 15.50; 5, 6, 9 d. – 11.15, 15.50

4–10 d. – Tarzanas (3D, JAV) – 10.15, 12.30, 14.45

4–7, 9, 10 d. – Viešbutis „Grand Budapest“ (JAV, Vokietija)